

Број: 03-02-534/2021
Сарајево, 20.05.2022. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом-
госп. Мирсад Заимовић, предсједавајући

- Дом народа –
госп. Томислав Мартиновић, предсједавајући

Bosna i Hercegovina
Federacije Bosne i Hercegovine
**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
САРАЈЕВО**

Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
	01,02 - 02 -		993/21

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са одредбама члана 179. Пословника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 69/07, 2/08 и 26/20) и члана 172. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 27/03, 21/09 и 24/20), ради разматрања и усвајања, достављам Вам **ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА О УСТАНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 315. сједници, одржаној 19.05.2022. године.

Приједлог закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

ПРЕМИЈЕР
Фадил Новалић

Прилог: - Приједлог закона на српском језику

- Образац IFP DA (CD),
- Мишљења надлежних кантоналних институција (CD),
- Образац с приједлозима и коментарима (CD),
- Коментари Федералне управе за инспекцијске послове (CD),
- Одговор Уреда за ревизију Федерације БИХ (CD)

ЦО: ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
госп. Веско Дрљача, министар

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН
О УСТАНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сарајево, мај 2022. године

ЗАКОН
О УСТАНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет Закона)

Овим законом уређују се дјелатност и корисници услуга установа социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација), основни и посебни стандарди у погледу обављања њихове прописане дјелатности и заштите права смјештених корисника, тијела управљања, надзора и руковођења, финансирање, надзор над радом, те друга питања од значаја за рад и функционисање установа социјалне заштите Федерације (у даљем тексту: федерална установа социјалне заштите).

Члан 2.
(Родно значење израза)

Изрази који се користе у овом закону, а који имају родно значење, без обзира јесу ли кориштени у мушком или женском роду, обухватају на једнак начин мушки и женски род.

Члан 3.
(Значење појединих израза)

Поједини изрази, у смислу овог закона, имају следеће значење:

- а) *Психосоцијална подршка* је скуп стручних поступака пружања помоћи и подршке ради подстицања развоја когнитивних, функционалних, комуникацијских или социјалних вјештина корисника;
- б) *Рехабилитација* је процес систематске, планске и организоване стручне подршке с циљем отклањања свих негативних и штетних дјеловања на појединца, узрокованих неповољним животним околностима или његовим специфичним здравственим, правним, социо-економским и другим стањима која отежавају његову потпуну реинтеграцију и повратак у друштво;
- ц) *Реинтеграција* је скуп стручних поступака и активности које имају за циљ потпуно укључивање појединца у живот као пуноправног и равноправног члана друштвене заједнице након одређеног раздобља социјалне искључености без обзира на њезин узрок;
- д) *Ресоцијализација* је процес систематске, планске и организоване стручне подршке ради оспособљавања појединца, а посебно малољетника, за поштивање друштвених норми и правила како би постао користан члан друштвене заједнице;
- е) *Инвалидитет* је специфично стање лица обилежено дуготрајним физичким, душевним, интелектуалним или сензорним оштећењима која у интеракцији с разним препрекама отежавају функционисање лица у свим или појединим сегментима његовог живота, те ометају његово пуно и ефикасно укључивање у друштво на равноправном основу с другим члановима тога друштва;
- ф) *Сметње у интелектуалном развоју* представљају стање успореног или непотпуног развоја ума, посебно карактеризирано оштећењем способности које се очитују за вријеме развоја лица и које узрокује значајна ограничења у његовом

- интелектуалном и адаптивном понашању изражена у појмовним (концептуалним), социјалним и практичним адаптивним вјештинама;
- г) *Законски заступник корисника* је родитељ дјетета, односно лице које је, у складу с прописима из области породично-правне заштите, надлежни центар за социјални рад, односно општинска служба којој су повјерени послови старатељства (у даљем тексту: орган старатељства), поставио за старатеља лицу које се налази на смјештају у федералној установи социјалне заштите;
 - х) *Индивидуални план подршке кориснику који борави у установи* (у даљем тексту: индивидуални план) је документ који израђују стручни запосленици федералне установе социјалне заштите у сарадњи с корисником, његовим законским заступником и члановима његове породице, а који садржи планиране циљеве, активности, индикаторе, рокове и носитеље извршења активности којима се остварује стручна подршка у најбољем интересу корисника за вријеме његовог борава у федералној установи социјалне заштите, те начин његовог праћења и преиспитивања.

Члан 4. **(Установе социјалне заштите Федерације)**

(1) Федералне установе социјалне заштите су:

- а) “Установа за социјално збрињавање и здравствену његу - Баковићи”;
- б) “Установа за социјално збрињавање и здравствену његу - Дрин”;
- ц) “Установа за социјално збрињавање и здравствену његу - Љубушки”;
- д) “Установа за социјално збрињавање, здравствену његу, одгој и образовање - Пазарић” и
- е) “Установа за социјално збрињавање, одгој и образовање - Сарајево”.

(2) Федералне установе социјалне заштите правни су слѣдници завода чија је права и обавезе оснивача преузео Парламент Федерације Босне и Херцеговине Законом о преузимању права и обавеза оснивача над установама социјалне заштите у Федерацији Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 31/08 и 27/12) и то:

- а) Федерална установа социјалне заштите из тачке а) става (1) овога члана правни је слѣдник “Завода за збрињавање ментално инвалидних особа - Баковићи”;
- б) Федерална установа социјалне заштите из тачке б) става (1) овога члана правни је слѣдник “Завода за збрињавање ментално инвалидних лица - Дрин”;
- ц) Федерална установа социјалне заштите из тачке ц) става (1) овога члана правни је слѣдник “Установе из дјелокруга социјалне заштите - Љубушки”;
- д) Федерална установа социјалне заштите из тачке д) става (1) овога члана правни је слѣдник “Завода за збрињавање ментално инвалидне дјеце и омладине - Пазарић” и
- е) Федерална установа социјалне заштите из тачке е) става (1) овога члана правни је слѣдник “Завода за одгој мушке дјеце и омладине - Сарајево”.

(3) Оснивач федералних установа социјалне заштите је Парламент Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: оснивач).

(4) Федералне установе социјалне заштите јавне су установе које имају својство правног лица и које своју дјелатност остварују у складу с овим законом кроз социјално збрињавање и социјалну подршку, здравствену његу, одгој и образовање с циљем провођења поступка

континуираног развоја и припреме корисника за самосталан живот у заједници, укључујући и рехабилитацију, реинтеграцију и ресоцијализацију лица којима је потребна таква врста заштите.

Члан 5. (Општи акти федералне установе социјалне заштите)

- (1) Основни општи акт федералне установе социјалне заштите су правила федералне установе социјалне заштите.
- (2) Федерална установа социјалне заштите има и друге опште акте у складу са законом, колективним уговором и правилима федералне установе социјалне заштите.
- (3) На општи акт из става (1) овога члана федерална установа социјалне заштите дужна је прибавити претходну сагласност Владе Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Влада Федерације).
- (4) О датој сагласности из става (3) овога члана Влада Федерације је дужна извијестити оснивача.
- (5) Друге опште акте из става (2) овога члана федерална установа социјалне заштите дужна је, без обавезе прибављања претходне сагласности, доставити на упознавање надлежним федералним министарствима у складу с одредбама овога закона.
- (6) Општи акт из става (1) овога члана објављује се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Члан 6. (Социјално збрињавање и социјална подршка)

- (1) Социјално збрињавање, у смислу овога закона, је институционално и организовано задовољавање основних животних потреба појединца у погледу становања, исхране, одржавања личне хигијене и слично уз обезбјеђење адекватних материјално-техничких и просторних услова за њезино оптимално извршење.
- (2) Услуга социјалног збрињавања из става (1) овога члана пружа се као:
 - а) континуирани дуготрајни смјештај;
 - б) цјелодневни или полудневни боравак;
 - ц) повремени смјештај или
 - д) организовано становање у заједници.
- (3) Социјална подршка, у смислу овога закона, је стручни рад које се реализује кроз стручни социјални рад, психосоцијалну подршку, те организовање радних активности и радно-окупационих терапија уз обезбјеђење адекватних стручних кадровских капацитета за њезино оптимално извршење, а све у циљу рехабилитације, реинтеграције и ресоцијализације смјештених корисника, као и њиховог оспособљавања за што самосталнији живот.
- (4) Према степену потребне подршке кориснику, услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке обезбјеђују се кроз:

- а) подршку I степена за корисника који нема способности самостално се бринути о себи и укључити се у активности свакодневног живота због чега му је потребна континуирана подршка;
- б) подршку II степена за корисника који се може бринути о себи и укључити се у активности свакодневног живота уз физичко присуство и подршку другог лица;
- ц) подршку III степена за корисника који се може бринути о себи и укључити се у активности свакодневног живота, али му је услијед недовољно развијених знања и вјештина потребан надзор и подршка других лица;
- д) подршку IV степена за корисника који самостално, односно уз потицање и подсејање може обављати све животне активности.

(5) Федерални министар рада и социјалне политике ће прописати минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за пружање услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке, а према дјелатности федералних усанова социјалне заштите за коју су регистроване.

Члан 7. (Одгој и образовање)

(1) Одгој, у смислу овога закона, су институционалне и организоване одгојне активности усмјерене на стицање основних животних вјештина и навика, као и на припрему за живот лица у складу с његовим могућностима.

(2) образовање, у смислу овога закона, је институционално и организовано похађање редовних или прилагођених образовних програма усмјерених на очување и развој интелектуалних капацитета дјетета кроз стицање знања и усвајање друштвено одговорног понашања у складу с његовим могућностима.

(3) У складу са стручном процјеном надлежног стручног тијела, дијете које се налази на смјештају у федералној установи социјалне заштите укључује се у редовне или прилагођене образовне програме при одгојно-образовним установама које дјелују на подручју на којему федерална установа социјалне заштите има сједиште.

(4) Изузетно, уколико то према стручној процјени надлежног стручног тијела није могуће, дијете из става (3) овога члана укључује се у програме оспособљавања које, у складу с врстом смјештаја и степеном потребне подршке кориснику из члана 6. овога закона, организује и спроводи федерална установа социјалне заштите.

(5) Надлежно тијело из ст. (3) и (4) овога члана су стручна тијела из кантона у којима смјештено дијете има пребивалиште, а која врше стручну процјену дјетета према Међународној класификацији функционисања, онеспособљености и здравља Свјетске здравствене организације (МКФ).

(6) Програме оспособљавања из става (4) овога члана сачињава федерална установа социјалне заштите у року од шест мјесеци од дана добивања рјешења о испуњавању услова за обављање основне дјелатности.

(7) Сачињени програми оспособљавања достављају се на одобрење кантоналном министарству надлежном за одгој и образовање с подручја на којему федерална установа социјалне заштите има сједиште.

(8) Средства за укључивање у редовне или прилагођене образовне програме при одгојно-образовним установама, као и за организовање и провођење програма из става (4) овога члана обезбјеђују се у буџету Федерације на позицији Федералног министарства образовања и науке.

(9) Кантонални министар надлежан за одгој и образовање с подручја на којему федерална установа социјалне заштите има сједиште ће, у сарадњи с Федералним министарством образовања и науке, прописати минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за провођење програма оспособљавања из става (4) овога члана, а према дјелатности федералних установа социјалне заштите за коју су регистроване.

Члан 8. (Здравствена њега)

(1) Здравствена њега, у смислу овога закона, је скуп стручних медицинско-техничких и терапеутских поступака, мјера и активности усмјерених на праћење општег здравственог стања, односно посматрање и евидентирање општег изгледа, функционалности, промјена понашања и других показатеља здравствених потешкоћа смјештених корисника с циљем обезбјеђења заштите њиховог здравља, као и њиховог физичког и душевног опоравка с посебним нагласком на исхрану, одржавање личне хигијене, подјелу и контролу узимања прописане терапије, провођење здравственог одгоја, те савјетодавни рад и подршка кориснику и члановима његове породице.

(2) Приликом пружања здравствене њега и задовољавања хигијенских потреба смјештених корисника водит ће се рачуна о њиховом репродуктивном здрављу и специфичним потребама у складу с њиховим сполом.

(3) У складу с врстом смјештаја и степеном потребне подршке кориснику из члана 6. овога закона, федералне установе социјалне заштите дужне су, путем унутрашње организације, обезбиједити смјештеним корисницима здравствену његу из става (2) овога члана.

(4) Федерални министар здравства ће прописати минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за пружање услуге здравствене њега, а према дјелатности федералних установа социјалне заштите за коју су регистроване.

Члан 9. (Здравствена заштита)

(1) Здравствена заштита, у смислу овога закона, обавља се у складу с прописима о здравственој заштити и прописима о здравственом осигурању, те обухвата пружање услуга и провођење активности за очување и унапређење здравља, спречавање и рано откривање болести, као и благовремено лијечење и рехабилитацију.

(2) Федералне установе социјалне заштите дужне су својим корисницима омогућити и организовати приступ примарној здравственој заштити, и то путем уговарања с надлежним

домом здравља, односно приватним здравственим радником и надлежним заводом здравственог осигурања.

(3) За кориснике федералних установа социјалне заштите чије пребивалиште није у мјесту сједишта ових установа, примарна здравствена заштита се организује у складу с појединачним уговорима дома здравља који се налази у мјесту сједишта федералне установе социјалне заштите и надлежних завода здравственог осигурања кантона.

(4) Федералне установе социјалне заштите дужне су својим корисницима организовати секундарну и терцијарну здравствену заштиту, и то путем уговарања с надлежним заводом здравственог осигурања за специјалистичке услуге у здравственим установама.

(5) Уговарања из ст. (3) и (4) овога члана федералне установе социјалне заштите проводе у складу с прописима о здравственом осигурању и прописима о јавним набавкама.

Члан 10.

(Заводска мјера упућивања у одгојну установу)

(1) Заводска мјера упућивања у одгојну установу изриче се малољетнику према којему треба подузети трајније и интензивније мјере одгоја или лијечења уз његово потпуно одвајање из дотадашње средине у складу с одредбама прописа о заштити и поступању с дјецом и малољетницима у кривичном поступку.

(2) Федерални министар правде ће прописати минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за провођење заводске мјере упућивања у одгојну установу, а према дјелатности федералних установа социјалне заштите за коју су регистроване.

Члан 11.

(Дијагностичко-опсервацијски третман)

(1) Дијагностичко-опсервацијски третман у смислу овога закона подразумијева посебан стручни поступак помоћу којег се врши утврђивање и процјена етиологије и интензитета поремећаја у понашању код лица које је упућено на дијагностичку обраду с циљем одређивања даљег адекватног третмана усмјереног према сузбијању таквог понашања кроз његову ресоцијализацију, рехабилитацију и реинтеграцију.

(2) Федерални министар здравства ће прописати минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за пружање услуге дијагностичко-опсервацијског третмана, а према дјелатности федералних установа социјалне заштите за коју су регистроване.

Члан 12.

(Индивидуални план)

(1) Зависно од утврђених потреба корисника, стручни радници федералних установа социјалне заштите дужни су за сваког појединог корисника сачинити индивидуални план којим се, поред елемената наведених у члану 3. тачка г) овога закона, утврђују све активности и мјере неопходне за оптимално пружање услуга социјалног збрињавања и социјалне подршке, здравствене његе, те одгоја и образовања.

(2) Федерални министар рада и социјалне политике ће прописати форму и садржај индивидуалног плана из става (1) овога члана.

II. ДЈЕЛАТНОСТ И КОРИСНИЦИ ФЕДЕРАЛНИХ УСТАНОВА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 13.

(Установа за социјално збрињавање и здравствену његу - Баковићи)

(1) Основна дјелатност Установе за социјално збрињавање и здравствену његу - Баковићи је пружање услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке, као и здравствене његе смјештеним лицима с циљем њиховог оспособљавања за самосталан живот и рад према њиховим могућностима и склоностима.

(2) Корисници услуга Установе из става (1) овога члана су одрасла лица с инвалидитетом којима је утврђено да су у стању социјалне потребе према прописима из области социјалне заштите, и то:

- а) лица с трајним физичким оштећењима или трајним сметњама у физичком развоју;
- б) лица са сметњама у интелектуалном развоју умјереног, тежег и тешког степена;
- ц) лица с душевним сметњама и
- д) лица с комбинованим сметњама.

(3) Сједиште Установе из става (1) овога члана је у Фојници.

Члан 14.

(Установа за социјално збрињавање и здравствену његу - Дрин)

(1) Основна дјелатност Установе за социјално збрињавање и здравствену његу - Дрин је пружање услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке, као и здравствене његе смјештеним лицима с циљем њиховог оспособљавања за самосталан живот и рад према њиховим могућностима и склоностима.

(2) Корисници услуга Установе из става (1) овога члана су одрасла лица с инвалидитетом којима је утврђено да су у стању социјалне потребе према прописима из области социјалне заштите, и то:

- а) лица с трајним физичким оштећењима или трајним сметњама у физичком развоју;
- б) лица са сметњама у интелектуалном развоју умјереног, тежег и тешког степена;
- ц) лица с душевним сметњама и
- д) лица с комбинованим сметњама.

(3) Сједиште Установе из става (1) овога члана је у Фојници.

Члан 15.

(Установа за социјално збрињавање и здравствену његу - Љубушки)

- (1) Основна дјелатност Установе за социјално збрињавање и здравствену његу - Љубушки је пружање услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке, као и здравствене његе смјештеним лицима с циљем очувања њихових способности.
- (2) Корисници услуга Установе из става (1) овога члана су лица преко 65 година старости.
- (3) Изузетно од става (2) овога члана корисници услуга Установе из става (1) овога члана могу бити и лица старија од 55 година старости којима је због тешко нарушеног здравственог стања потребан овај вид смјештаја јер се не могу самостално бринути о себи.
- (3) Сједиште Установе из става (1) овога члана је у Љубушком.

Члан 16.

(Установа за социјално збрињавање, здравствену његу, одгој и образовање - Пазарић)

- (1) Основна дјелатност Установе за социјално збрињавање, здравствену његу, одгој и образовање - Пазарић је пружање услуга социјалног збрињавања и социјалне подршке, здравствене његе, као и одгоја и образовања смјештеним лицима с циљем њиховог оспособљавања за самосталан живот и рад према њиховим могућностима и склоностима.
- (2) Корисници услуга Установе из става (1) овога члана су лица с инвалидитетом до 30 година живота којима је утврђено да су у стању социјалне потребе према прописима из области социјалне заштите, и то:
 - а) лица с трајним физичким оштећењима или трајним сметњама у физичком развоју;
 - б) лица са сметњама у интелектуалном развоју умјереног, тежег и тешког степена;
 - ц) лица с душевним сметњама;
 - д) лица с комбинованим сметњама и
 - е) дјеца са сметњама у интелектуалном развоју лаког степена којима је дијагностикован поремећај у понашању и осјећајима који се појављују у дјетињству и у адолесценцији.
- (3) Сједиште Установе из става (1) овога члана је у Пазарићу.

Члан 17.

(Установа за социјално збрињавање, одгој и образовање - Сарајево)

- (1) Дјелатност Установе за социјално збрињавање, одгој и образовање - Сарајево је пружање услуге социјалног збрињавања и заштите, одгоја и образовања, те провођење заводске мјере упућивања у одгојну установу, поступак дијагностичко-опсервацијског третмана и привремени смјештај по одлуци суда током трајања поступка.
- (2) Корисници услуга Установе из става (1) овога члана су:
 - а) одгојно занемарена и запуштена дјеца;
 - б) дјеца и малољетници у сукобу са законом који су упућени на смјештај на основу одлуке суда или органа старатељства и

ц) дјеца којима је дијагностикован поремећај у понашању и осјећајима који се појављују у дјетињству и у адолесценцији.

(3) Дјелатност из става (1) овога члана односи се и на пунољетна лица до навршене 23. године живота која су упућена на смјештај на основу одлуке суда.

(4) Сједиште Установе из става (1) овога члана је у Сарајеву.

Члан 18.

(Пружање других услуга и бављење допунском дјелатношћу)

(1) Поред бављења основном дјелатношћу, односно пружања услуга због којих су основане, федералне установе социјалне заштите могу пружати и друге социјалне услуге у складу с условима за пружање других социјалних услуга.

(2) Федералне установе социјалне заштите се могу, у складу са законом, поред основне дјелатности, бавити допунском привредном и другим дјелатностима (производња и продаја хране на властитим фармама, производња и продаја одређених производа у властитим радионицама и друго).

(3) Приходи остварени бављењем дјелатношћу из става (2) овога члана користе се искључиво за набавку средстава и материјала неопходних за даље бављење истом, као и за новчане награде корисницима који су у склопу радно-окупационог третмана укључени у обављање наведене дјелатности.

(4) Имајући у виду основну сврху бављења допунском дјелатношћу, приходи из става (3) овога члана изузимају се од обавезе плаћања пореза као и других обавеза које настану обављањем ове дјелатности.

III. ОСНОВНИ И ПОСЕБНИ СТАНДАРДИ У ПОГЛЕДУ ОБАВЉАЊА ПРОПИСАНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 19.

(Начело ефикасности и одрживости)

Обављање своје прописане дјелатности федералне установе социјалне заштите врше на начин који обезбјеђује постизање најбољих могућих резултата у односу на потребе смјештених корисника и расположива финансијска средства.

Члан 20.

(Начело јавности и транспарентности)

При обављању своје прописане дјелатности федералне установе социјалне заштите обезбјеђују транспарентан рад и слободан приступ информацијама од јавног значаја и другим информацијама у складу с важећим прописима о слободном приступу информацијама у Федерацији.

Члан 21.

(Поступак утврђивања испуњености услова за обављање дјелатности)

Поступак и начин утврђивања испуњености услова за обављање дјелатности прописат ће федерални министар рада и социјалне политике уз претходно прибављену сагласност федералног министра здравства, федералног министра образовања и науке и федералног министра правде.

Члан 22.

(Примјена и набавка лијекова)

- (1) Примјена лијекова, у смислу овога закона, у федералним установама социјалне заштите подразумијева давање лијекова који су неопходни за превенцију и третман корисника.
- (2) Примјена лијекова мора се обављати у складу с добром апотекарском праксом.
- (3) Федералне установе социјалне заштите набавку лијекова врше путем јавних набавки у складу с прописима о јавним набавкама, као и прописима о апотекарској дјелатности.
- (4) За примјену лијекова у федералним установама социјалне заштите у стручном су смислу одговорни магистар фармације апотеке преко које се врши набавка лијекова, као и здравствени радници који дају лијекове корисницима у федералној установи социјалне заштите.
- (5) Федерални министар здравства доноси правилник о условима у погледу простора, опреме и кадра за чување и примјену лијекова који се употребљавају у федералним установама социјалне заштите.

IV. НАЧЕЛА ЗАШТИТЕ И ПРАВА СМЈЕШТЕНИХ КОРИСНИКА

Члан 23.

(Начело хуманизма и поштивања основних људских права и слобода)

У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су се придржавати начела хуманизма, те поштивати људско достојанство смјештеног лица на начин да му се пружа свеобухватна заштита и подршка уз уважавање његовог физичког, сполног, економског и душевног дигнитета и интегритета, као и његових моралних, културних и вјерских увјерења, у складу с основним људским правима и слободама.

Члан 24.

(Начело укључености)

Приликом планирања и провођења активности које се односе на његов боравак у федералним установама социјалне заштите, смјештеном се лицу обавезно обезбјеђује активна укљученост у процес одлучивања у складу с његовим стварним могућностима и способностима.

Члан 25.
(Начело најбољег интереса)

У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су дјеловати у најбољем интересу смјештеног лица, а посебно у поступцима иницијалне стручне процјене, израде индивидуалних планова и преиспитивања потребе његовог даљег задржавања на смјештају.

Члан 26.
(Забрана дискриминације)

У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су обезбиједити равноправан третман свим смјештеним лицима без обзира на њихове разлике у раси, боји коже, полу, језику, политичком и националном опредјељењу, социјалном поријеклу, сполној оријентацији, родном идентитету и сполним карактеристикама, старости, имовини, мјесту рођења, мјесту пребивалишта/боравишта, природи социјалне угрожености, инвалидитета или било којем другом статусу.

Члан 27.
(Забрана присиле)

(1) У обављању њихове прописане дјелатности, федералним установама социјалне заштите, односно њиховим запосленицима забрањује се било који облик или акт присиле према смјештеним лицима, осим у случајевима и на начин прописан овим законом и прописима о заштити и поступању с дјецом и малољетницима у кривичном поступку.

(2) Забрањује се федералним установама социјалне заштите пријем и задржавање лица противно његовој исказаној вољи с изузетком лица која су упућена на смјештај у складу с одредбама прописа о заштити и поступању с дјецом и малољетницима у кривичном поступку.

(3) С циљем обезбјеђења досљедне примјене става (2) овога члана федералне установе социјалне заштите дужне су обезбиједити писани пристанак лица које се упућује на смјештај, односно његовог законског заступника уколико је кроз поступак судског одлучивања утврђено да лице није способно исказати своју вољу, односно схватити посљедице своје одлуке.

Члан 28.
(Забрана злостављања)

(1) У обављању њихове прописане дјелатности, федералним установама социјалне заштите, односно њиховим запосленицима забрањује се било који облик физичког, емоционалног или сексуалног злостављања корисника, њихово искориштавање, злоупотреба повјерења или моћи, занемаривање адекватног задовољавања њихових егзистенцијалних потреба, као и свако друго дјеловање које може угрозити живот или нарушити здравље смјештених корисника, укључујући и занемаривање њихових физичких, психосоцијалних, духовних или развојних потреба.

(2) Сви запосленици федералних установа социјалне заштите имају обавезу бринути се да корисници не буду злостављани, те су дужни сваку врсту злостављања пријавити одговорном лицу федералне установе социјалне заштите, надлежном органу старатељства и надлежним истражним органима.

(3) Федералне установе социјалне заштите дужне су континуирано подузимати мјере у циљу превенције и спречавања злостављања корисника како од стране запосленика, тако и од стране других корисника, што укључује и израду интерних процедура пријављивања и поступања по запримљеним пријавама.

(4) Федералне установе социјалне заштите имају обавезу, путем стручног кадра или здравствених радника, на разумљив и приступачан начин упознати и едуцирати кориснике о препознавању, избјегавању и пријављивању насиља.

Члан 29. (Право на информисаност)

У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су смјештеном лицу, као и његовом законском заступнику, обезбиједити право на информисаност о разлозима због којих је смјештен у установу, његовом социо-здравственом стању, стручним третманима у које је укључен и њиховим очекиваним резултатима с циљем повећања степена његовог разумијевања властите ситуације и пружања подршке да, у складу са својим стварним могућностима и способностима, доноси одлуке које се тичу његова живота.

Члан 30. (Право на судјеловање у доношењу одлука)

У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су смјештеном лицу, у складу с његовим стварним могућностима и способностима, обезбиједити право на судјеловање у доношењу одлука које на било који начин утичу на услове и начин боравка у тим установама.

Члан 31. (Право на слободан избор услуга)

У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су смјештеном лицу, у складу с његовим стварним могућностима и способностима, обезбиједити право на слободан избор услуга и стручних третмана који се пружају у тим установама, као и расположивих активности у које би то лице могло бити укључено.

Члан 32. (Право на приватност и повјерљивост личних података)

(1) У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су поштивати право на приватност и повјерљивост личних података смјештених лица уз подузимање свих техничких и организационих мјера на заштити података који се односе на идентитет смјештених лица и заштиту личних података.

(2) У повјерљиве податке из става (1) овога члана убрајају се:

- а) податак да корисник користи услугу;
- б) врста права или услуге пружене поједином кориснику;
- ц) име, адреса и други лични и идентификацијски подаци о кориснику;
- д) подаци који се налазе у захтјеву корисника;
- е) информације које сам корисник саопштава о себи;
- ф) информације које друга лица саопштавају о кориснику;
- г) подаци добијени у вези корисника током пружања услуге;
- х) процјене, налази, професионални став или мишљење пружатеља услуге о кориснику;
- и) подаци који се налазе у извјештајима здравствених установа за корисника;
- ј) информације о кориснику као што су: фотографије корисника, цртежи направљени од стране корисника током процеса пружања услуге, својеручно писане изјаве или коментари и примједбе корисника, писане билешке пружатеља услуге или корисника, аудио и видео снимци сачињени у вези с кориштењем услуге и друго;
- к) садржај преписке с другим установама или организацијама, уколико та преписка садржи информације о кориснику или другим лицима која су с њим повезана.

Члан 33.

(Право на одржавање породичних и других друштвених веза)

Корисници федералних установа социјалне заштите за вријеме свога боравка у установи имају право на несметан контакт с члановима породице и другим њима значајним особама, што подразумијева и њихово право да посјећују своје породице и пријатеље, као и право да буду посјећени од стране истих на начин утврђен општим актима федералне установе социјалне заштите.

Члан 34.

(Право на притужбу)

(1) У обављању своје прописане дјелатности, федералне установе социјалне заштите, односно њихови запосленици дужни су смјештеном лицу, као и његовом законском заступнику, обезбиједити право на притужбу у погледу услова боравка, начина задовољавања његових потреба, поступања од стране запосленика или других корисника, активности или стручних третмана у које је укључен као и осталих ситуација и појава које на било који начин утјечу на његов живот у установи.

(2) Федералне установе социјалне заштите доносе општи акт којим утврђују начин подношења и поступања по притужбама, као и начин читовања на поднесене притужбе.

(3) По притужби поднесеној у складу с општим актом из става (2) овога члана поступа се хитно.

Члан 35.
(Евиденције и извјештаји о лицима на смјештају)

- (1) Федералне установе социјалне заштите дужне су успоставити и водити евиденције о корисницима који се код њих налазе на смјештају.
- (2) Евиденције из става (1) овога члана федералне установе социјалне заштите воде у електронском и писаном облику уз подузимање свих техничких и организационих мјера на заштити података који се односе на идентитет смјештених лица и заштиту личних података.
- (3) Садржај и начин вођења евиденција из става (1) овога члана прописује федерални министар рада и социјалне политике.
- (4) Федералне установе социјалне заштите дужне су једном годишње, а по потреби и чешће, извјештавати надлежни орган старатељства о свеукупном стању корисника, те о утрошку средстава која корисник прима на име задовољавања властитих потреба, као и о динамици прилива средстава за његов смјештај.

Члан 36.
(Посебни стандарди и критерији за индивидуалну процјену корисника)

- (1) Федерални министар рада и социјалне политике ће, у консултацијама с федералним министром здравства, федералним министром образовања и науке и федералним министром правде, прописати посебне стандарде и критерије за индивидуалну процјену корисника при пријему на смјештај у федералне установе социјалне заштите, као и стандарде за процјену потребе њиховог даљег задржавања на смјештају.
- (2) Прописом из става (1) овога члана утврдит ће се стандарди и критерији за индивидуалну процјену општег здравственог стања, душевног стања и понашања, социјалног и свакодневног функционисања корисника, социјалних и здравствених потреба корисника, расположивих и доступних ресурса у заједници корисника, као и општи оквири у погледу програма припреме корисника за самостално функционисање у локалној заједници, односно за друге облике институционалне или ванинституционалне заштите.

Члан 37.
(Ускраћивање пријема на смјештај)

- (1) Федералне установе социјалне заштите дужне су ускратити пријем на смјештај, и то:
- а) уколико се захтијева смјештај за лице које, у складу с одредбама овога закона, односно њиховој регистрованој дјелатности, није у категорији корисника услуга смјештаја у федералним установама социјалне заштите;
 - б) уколико федералне установе социјалне заштите не испуњавају просторне, техничке или кадровске услове за збрињавање лица за које се тражи смјештај;
 - ц) уколико лице за које се тражи смјештај својим агресивним понашањем или болешћу од које болује може угрозити здравствено стање и безбједност других корисника.
- (2) Поред околности наведених у ставу (1) овога члана, федералне установе социјалне заштите могу ускратити пријем на смјештај уколико надлежне институције не испуњавају своју обавезу плаћања трошкова смјештаја, као и других трошкова на начин и у висини утврђеним овим законом, односно актима донесеним на основу њега или уколико надлежне

институције имају неизмирена дуговања преко три мјесеца за своје раније смјештене кориснике.

(3) На ускраћени смјештај може се поднијети писани приговор директору федералне установе социјалне заштите у року од осам дана од дана пријема обавијести о ускраћивању пријема на смјештај.

(4) Директор је обавезан очитовати се на приговор писаним путем у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Члан 38. (Приоритетни смјештај)

(1) Корисник услуга који је на смјештај упућен од стране надлежнога органа старатељства, прима се на смјештај у федералне установе социјалне заштите приоритетно у односу на друге подносиоце захтјева за смјештај.

(2) У случају када се захтјеву за смјештај корисника из става (1) овога члана не може одмах удовољити због попуњености смјештајних капацитета, формира се Листа захтјева за смјештај (у даљем тексту: Листа захтјева).

(3) Листу захтјева утврђује директор федералне установе социјалне заштите на приједлог стручног тима при чему се приоритети на истој одређују према критеријима хронолошког слиједа поднесених захтјева, као и социо-економске, здравствене и друге угрожености корисника, односно угрожености средине у којој корисник живи.

(4) Листа захтјева води се у електронском облику и садржи:

- а) редни број захтјева који означава редослијед приоритета за смјештај;
- б) датум пријема захтјева;
- ц) име и презиме, спол, годину рођења, ЈМБ и адресу корисника из става (1) овога члана;
- д) напомене у погледу битних промјена након подношења захтјева за корисника из става (1) овога члана.

(5) Корисник из става (1) овога члана, његов законски заступник или члан његове уже породице, те обавезник плаћања имају право увида у Листу захтјева.

(6) На утврђени редослијед на Листи захтјева лице из става (4) овога члана може поднијети писани приговор директору федералне установе социјалне заштите у року од осам дана од дана увида у Листу захтјева.

(7) Директор је обавезан очитовати се на приговор писаним путем у року од 15 дана од дана пријема приговора.

Члан 39.
(Допуштене мјере физичког ограничавања)

- (1) Под допуштеним мјерама физичког ограничавања, у смислу овога закона, подразумијева се привремено ограничавање кретања и дјеловања лица са сметњама у интелектуалном развоју, које је смјештено у федералну установу социјалне заштите.
- (2) Мјера физичког ограничавања из става (1) овога члана примјењује се само изузетно уколико је то једино средство којим се може отклонити непосредна опасност која произлази из понашања лица, односно високи степен ризика од физичког повређивања самог лица са сметњама у интелектуалном развоју или неког другог лица у федералној установи социјалне заштите.
- (3) Мјера физичког ограничавања примјенит ће се само у мјери и на начин пријекно потребан да се отклони опасност из става (2) овога члана.
- (4) Мјера физичког ограничавања смије трајати само онолико колико је то нужно за отклањање опасности из става (2) овога члана.
- (5) Мјера физичког ограничавања може се примјенити тек након што се неприсилним мјерама није отклонила опасност из става (2) овога члана.

Члан 40.
(Примјена мјере физичког ограничавања лица са сметњама у интелектуалном развоју)

- (1) Одлуку о примјени мјере физичког ограничавања лица са сметњама у интелектуалном развоју доноси психијатар који и надзире њезину примјену.
- (2) У случају да због изузетне хитности није могуће чекати доношење одлуке из става (1) овога члана од стране психијатра, тада исту може донијети и присутни здравствени радник уз консултацију с психијатром који ће, у што краћем року и без одлагања, прегледати лице са сметњама у интелектуалном развоју и одлучити о даљем продужењу или укидању те одлуке.

Члан 41.
(Праћење примјене мјера физичког ограничавања)

- (1) Федерални министар здравства ће донијети пропис о примјени мјере физичког ограничавања лица са сметњама у интелектуалном развоју, укључујући јасно дефинисане ситуације у којима се ове мјере подузимају, услове стручног кадра, начин одлучивања о мјери физичког ограничавања, рокове за доношење одлуке о примјени мјере и њезином трајању, методе и евиденцију, те начин праћења ове мјере.
- (2) Федералне установе социјалне заштите обавезне су обезбиједити да стручно особље стално прати стање смјештених лица са сметњама у интелектуалном развоју према којима се примјењују мјере присиле.

Члан 42.

(Мјере физичког ограничавања лица с тежим душевним сметњама)

(1) Забрањена је примјена мјере физичког ограничавања лица с тежим душевним сметњама која се налазе на смјештају у федералним установама социјалне заштите, осим у ситуацијама када одговорно лице процијени да постоји непосредна опасност да ће корисник својим понашањем угрозити свој или живот другог лица или отуђити, уништити или теже оштетити имовину веће вриједности.

(2) Изузетна примјена мјере физичког ограничавања лица с тежим душевним сметњама утврђена у ставу (1) овога члана, примјенит ће се само у мјери и на начин који је неопходан да се отклони непосредна опасност изазвана нападом тог лица и трајат ће само док је нужно да се оствари сврха из става (1) овога члана.

(3) Уколико у ситуацијама из става (1) присутно особље није у могућности адекватно одговорити на овакво корисничково понашање, одговорно је лице дужно затражити помоћ службеника надлежног министарства унутрашњих послова.

(4) Службена лица надлежног кантоналног министарства унутрашњих послова дужна су, у складу с прописима о заштити душевног здравља, одговорити на позив одговорног лица из федералне установе социјалне заштите, те корисника одвести до здравствене установе секундарне или терцијарне здравствене заштите, која има одјел или клинику за психијатрију и у којој се могу провести мјере физичког ограничавања у складу с прописима о заштити лица с душевним сметњама.

(5) Одговорно лице из федералне установе социјалне заштите које је затражило помоћ службених лица надлежног кантоналног министарства унутрашњих послова дужно је тај позив најкасније у року од 24 сата писмено образложити и то образложење уложити у медицинску документацију.

V. УПРАВЉАЊЕ И РУКОВОЂЕЊЕ ФЕДЕРАЛНИМ УСТАНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 43.

(Тијело управљања)

Тијело управљања у федералним установама социјалне заштите је управни одбор.

Члан 44.

(Надлежности управног одбора)

(1) Управни одбор федералне установе социјалне заштите има сљедеће надлежности:

- а) доноси правила федералне установе социјалне заштите на која сагласност даје Влада Федерације;
- б) доноси друге опште акте федералне установе социјалне заштите, као и интерне документе из надлежности рада управног одбора;
- ц) одлучује о пословању федералне установе социјалне заштите;
- д) доноси једногодишње и трогодишње програме и планове рада и развоја федералне установе социјалне заштите на које сагласност даје Влада Федерације;

- е) доноси инвестицијске одлуке и петогодишње планове капиталних улагања;
- ф) разматра и усваја извјештај о раду и пословању федералне установе социјалне заштите који доставља Влади Федерације;
- г) одлучује о кориштењу средстава у складу са законом и правилима федералне установе социјалне заштите;
- х) доноси финансијски план федералне установе социјалне заштите;
- и) усваја полугодишњи и завршни рачун;
- ј) бира и разрјешава директора федералне установе социјалне заштите;
- к) доноси пословник о раду управног одбора;
- л) разматра приговоре и жалбе запослених на одлуке директора;
- м) проводи политику оснивача, те реализује мјере и задужења Владе Федерације и надлежних федералних министарстава у складу с одредбама овога закона;
- н) обавља друге послове у складу са законом и правилима федералне установе социјалне заштите.

(2) Надлежности из тач. д), е), ф) и х) става (1) овога члана управни одбори федералних установа социјалне заштите проводе у роковима и према методологији коју прописује федерални министар рада и социјалне политике.

Члан 45.

(Именовање и разрјешење управног одбора)

(1) Управни одбор у федералним установама социјалне заштите именује и разрјешава Влада Федерације на период до четири године у складу с одредбама овога закона при чему поједини члан управног одбора може на исту позицију бити именован у највише два узастопна мандата.

(2) На приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике Влада Федерације доноси одлуку о расписивању јавног конкурса за именовање предсједника и чланова управних одбора у федералним установама социјалне заштите, те именује комисију за провођење конкурсне процедуре.

(3) У састав комисије из става (2) овога члана именују се представници Владе Федерације, Федералног министарства рада и социјалне политике, Федералног министарства здравства, Федералног министарства правде и Федералног министарства образовања и науке.

Члан 46.

(Број чланова и састав управног одбора)

(1) Управни одбор у федералним установама социјалне заштите састоји се од пет чланова од којих су барем два правне струке.

(2) У управне одборе у федералним установама социјалне заштите у правилу се именује један члан из реда стручних запосленика федералне установе социјалне заштите у којој се врши именовање управног одбора, један из реда законских заступника корисника који се налазе на смјештају у федералној установи социјалне заштите у којој се врши именовање и три члана из реда стручних лица из области и звања утврђених посебним критеријима за именовање у управне одборе ових установа.

(3) Изузетно од става (2) овога члана, у случају да се позиције у управним одборима федералних установа социјалне заштите, због непријављивања кандидата или

неиспуњавања општих и посебних услова од стране пријављених кандидата, не буду могле попунити члановима из реда стручних запосленика или из реда законских заступника корисника, тада ће се на исте именовати кандидати из реда стручних лица из области и звања утврђених посебним критеријима за именовање у управне одборе федералних установа социјалне заштите.

Члан 47.

(Општи и посебни услови за избор чланова управних одбора)

(1) Сваки кандидат за именовање у управни одбор федералне установе социјалне заштите мора испуњавати опште услове утврђене федералним прописом о министарским, владиним и другим именовањима.

(2) У погледу испуњавања посебних критерија сваки кандидат за именовање у управни одбор федералне установе социјалне заштите мора:

- a) посједовати високу стручну спрему – VII степен стручне спреме, односно високо образовање првог циклуса (који се вреднује с 240 ECTS бодова) или другог или трећег циклуса Болоњског система студирања из области друштвених, хуманистичких или медицинских наука;
- б) посједовати радни стаж у струци од најмање пет година након стицања високе стручне спреме у области социјалне и дјечје заштите, здравствене заштите, одгоја и образовања или правосуђа;
- ц) познавати прописе из области социјалне и дјечје заштите с посебним фокусом на дјелатност установа социјалне заштите и начин њиховог функционисања;
- д) познавати садржај и начин рада тијела управљања у федералним установама социјалне заштите.

(3) Ближе услове у погледу поступка за доказивање испуњености општих и посебних услова за именовање у управне одборе федералних установа социјалне заштите и потребне документације утврђује Влада Федерације на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике.

Члан 48.

(Запреке за именовање у управни одбор)

У управни одбор федералне установе социјалне заштите не може бити именовано лице:

- a) које не посједује пословну и здравствену способност;
- б) које је, према одредбама кривичног законодавства Босне и Херцеговине, осуђивано за слjedeћа кривична дјела која су неспојива с обављањем дужности члана управног одбора јавне установе: кривична дјела против слободе и права човјека и грађанина, кривична дјела против интегритета Босне и Херцеговине, кривична дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом, кривична дјела против привреде и јединства тржишта те кривична дјела из области царина, кривична дјела корупције и кривична дјела против службене и друге одговорне функције, кривична дјела против правосуђа, кривична дјела повреде ауторских права, кривична дјела против оружаних снага Босне и Херцеговине, те за дјела договора, припремања, удруживања и организованог криминала;
- ц) које је, према одредбама кривичног законодавства Федерације, осуђивано за слjedeћа кривична дјела која су неспојива с обављањем дужности члана управног

- одбора јавне установе: кривична дјела против уставног поретка Федерације, кривична дјела против живота и тијела, кривична дјела против слободе и права човјека и грађанина, кривична дјела тероризма, кривична дјела против сполне слободе и морала, кривична дјела против брака, породице и младежи, кривична дјела против здравља људи, кривична дјела против привреде, пословања и безбједности платног промета, кривична дјела из области пореза, кривична дјела против радних односа, кривична дјела против имовине, кривична дјела против опште безбједности људи и имовине, кривична дјела против правосуђа, кривична дјела против јавног реда и правног промета, кривична дјела подмићивања и кривична дјела против службене и друге одговорне дужности;
- д) које је, према прописима о равноправности сполова, осуђивано за кривично дјело насиља, узнемиравања или сексуалног узнемиравања којим је угрозило мир, душевно здравље и физички интегритет жртве;
 - е) којему је, према прописима о заштити од породичног насиља, изречена мјера породично-правне заштите или заштитна мјера због породичног насиља;
 - ф) које је запосленик институције или је члан тијела које врши било који облик надзора над радом федералних установа социјалне заштите;
 - г) које се, према прописима о сукобу интереса, сматра изабраним страначким званичником, носителем извршних функција или савјетником;
 - х) које је већ именовано на позицију члана у управном или надзорном одбору установе или завода, односно привредног друштва с већинским државним капиталом;
 - и) које има приватни финансијски интерес у федералној установи социјалне заштите у чије се управни одбор врши именовање.

Члан 49.

(Разрјешење чланова управног одбора)

- (1) Чланови управног одбора федералних установа социјалне заштите за свој рад одговарају оснивачу и Влади Федерације.
- (2) Мандат чланова управног одбора федералних установа социјалне заштите или његових појединих чланова по сили закона престаје:
 - а) истеком периода на који су именовани;
 - б) разрјешењем од стране Владе Федерације;
 - ц) смрћу;
 - д) стицањем услова за одлазак у пензију;
 - е) губитком пословне способности или
 - ф) ако наступе друге околности које су неспојиве с обављањем дужности члана управног одбора федералних установа социјалне заштите.
- (3) Управни одбор федералних установа социјалне заштите или његови поједини чланови могу бити разрјешени и прије истека мандата на који су именовани.
- (4) Влада Федерације је дужна разрјешити управни одбор федералне установе социјалне заштите или његове поједине чланове и прије истека мандата на који су именовани ако:
 - а) управни одбор то захтијева или поједини његов члан поднесе захтјев за своје разрјешење;
 - б) настане или се накнадно утврди постојање неких од разлога наведених у члану 48. овога закона;

- ц) управни одбор или поједини његов члан поступају супротно закону или правилима федералне установе социјалне заштите;
- д) управни одбор или његов поједини члан неоправдано не врше дужност дуже од шест мјесеци;
- е) управни одбор или његов поједини члан у својем раду крше прописе и опште акте федералне установе социјалне заштите или неоправдано не проводе политику оснивача, те не реализују мјере и задужења Владе Федерације и надлежних федералних министарстава у складу с одредбама овога закона или поступају у супротности с њима;
- ф) својим несавјесним или неправилним радом проузроче федералној установи социјалне заштите већу штету, занемарују или немарно обављају своју дужност тако да су настале или могу настати веће сметње у обављању дјелатности федералне установе социјалне заштите;
- г) ако су налазима надлежних инспекција утврђене повреде прописа и општих аката федералне установе социјалне заштите или значајније неправилности у раду управног одбора или његових појединих чланова;
- х) је члан управног одбора у међувремену правомоћно осуђен на казну затвора, односно ако је починио кривично дјело које га чини недостојним обављања функције члана управног одбора федералне установе социјалне заштите.

(5) Прије доношења рјешења о разрјешењу, Влада Федерације је дужна обавијестити управни одбор или појединог његовог члана о разлозима за разрјешење и дати им могућност да се о томе писмено изјасне.

(6) У случајевима пријевременог разрјешења, Влада Федерације је дужна именовати привремени управни одбор федералне установе социјалне заштите.

(7) Управни одбор федералне установе социјалне заштите или његов поједини члан могу бити разрјешени прије истека мандата и у случају ако не заступају интересе федералне установе социјалне заштите, као и запосленика и корисника на начин утврђен овим законом и правилима федералне установе социјалне заштите.

Члан 50.

(Накнада за рад члановима управног одбора)

(1) Чланови управног одбора у федералним установама социјалне заштите имају право на накнаду за свој рад.

(2) Влада Федерације ће својим прописом уредити питање висине накнаде из става (1) овога члана, услове за њезину исплату, као и друга питања од значаја.

(3) Средства за исплату накнаде из става (1) овога члана обезбјеђују се у буџету Федерације на позицији Федералног министарства рада и социјалне политике.

(4) У случајевима из члана 49. овога закона престаје и право на накнаду из става (1) овога члана.

Члан 51.
(Тијело надзора)

Тијело надзора федералних установа социјалне заштите је надзорни одбор.

Члан 52.
(Надлежности надзорног одбора)

- (1) Надзорни одбор федералних установа социјалне заштите има сљедеће надлежности:
- а) анализира и даје мишљење на извјештаје о пословању федералних установа социјалне заштите;
 - б) у обављању надзора над употребом средстава за рад, прегледа и даје мишљење на годишњи извјештај о пословању и годишњи обрачун федералних установа социјалне заштите;
 - ц) прегледа и провјерава уредност и законитост вођења пословних књига;
 - д) анализира и даје мишљење на једногодишње и трогодишње програме и планове рада и развоја федералне установе социјалне заштите у њиховом финансијском аспекту;
 - е) анализира и даје мишљење на инвестиционе одлуке и петогодишње планове капиталних улагања;
 - ф) анализира и даје мишљење на финансијске планове федералних установа социјалне заштите;
 - г) извјештава оснивача, управни одбор и директора о резултатима надзора над федералним установама социјалне заштите;
 - х) обавља друге послове из свог дјелокруга по налогу оснивача и надлежних федералних министарстава.

(2) Надлежност из тачке г) става (1) овога члана надзорни одбор федералних установа социјалне заштите проводи у роковима и према методологији коју ће прописати федерални министар рада и социјалне политике.

Члан 53.
(Именовање и разрјешење надзорног одбора)

(1) Надзорни одбор, као јединствено тијело надлежно за надзор над свим федералним установама социјалне заштите, именује и разрјешава Влада Федерације на период до четири године у складу с одредбама овога закона при чему поједини члан надзорног одбора може на исту позицију бити именован у највише два узастопна мандата.

(2) На приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике Влада Федерације доноси одлуку о расписивању јавног конкурса за именовање предсједника и чланова надзорног одбора федералних установа социјалне заштите, те именује комисију за провођење конкурсне процедуре.

(3) У састав комисије из става (2) овога члана именују се представници Владе Федерације, Федералног министарства рада и социјалне политике, Федералног министарства здравства, Федералног министарства правде и Федералног министарства образовања и науке.

Члан 54.
(Број чланова и састав надзорног одбора)

- (1) Надзорни одбор федералних установа социјалне заштите састоји се од пет чланова.
- (2) У надзорни одбор федералних установа социјалне заштите именују се искључиво стручна лица из области и звања утврђених посебним критеријима за именовање у надзорни одбор ових установа од којих су барем три економске струке.

Члан 55.
(Општи и посебни услови за избор чланова надзорног одбора)

- (1) Сваки кандидат за именовање у надзорни одбор федералне установе социјалне заштите мора испуњавати опште услове утврђене федералним прописом о министарским, владиним и другим именовањима.
- (2) У погледу испуњавања посебних критерија, сваки кандидат за именовање у надзорни одбор федералне установе социјалне заштите мора:
- а) посједовати високу стручну спрему – VII степен стручне спреме, односно високо образовање првог циклуса (који се вреднује с 240 ECTS бодова) или другог или трећег циклуса Болоњског система студирања из области друштвених наука – смјер економија или право;
 - б) посједовати радни стаж у струци од најмање пет година након стицања високе стручне спреме;
 - ц) познавати прописе из области социјалне и дјечје заштите с посебним фокусом на дјелатност установа социјалне заштите и начин њиховог функционисања;
 - д) познавати садржај и начин рада тијела надзора у федералним установама социјалне заштите.
- (3) Ближе услове у погледу поступка за доказивање испуњености општих и посебних услова за именовање у Надзорни одбор федералних установа социјалне заштите и потребне документације утврђује Влада Федерације на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике.

Члан 56.
(Запреке за именовање у надзорни одбор)

У надзорни одбор федералне установе социјалне заштите не може бити именовано лице:

- а) које не посједује пословну и здравствену способност;
- б) које је, према одредбама кривичног законодавства Босне и Херцеговине, осуђивано за сљедећа кривична дјела која су неспојива с обављањем дужности члана надзорног одбора јавне установе: кривична дјела против слободе и права човјека и грађанина, кривична дјела против интегритета Босне и Херцеговине, кривична дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом, кривична дјела против привреде и јединства тржишта те кривична дјела из области царина, кривична дјела корупције и кривична дјела против службене и друге одговорне функције, кривична дјела против правосуђа, кривична дјела повреде ауторских права, кривична дјела против оружаних снага Босне и Херцеговине, те за дјела договора, припремања, удруживања и организованог криминала;

- ц) које је, према одредбама кривичног законодавства Федерације, осуђивано за сљедећа кривична дјела која су неспојива с обављањем дужности члана надзорног одбора јавне установе: кривична дјела против уставног поретка Федерације, кривична дјела против живота и тијела, кривична дјела против слободе и права човјека и грађанина, кривична дјела тероризма, кривична дјела против сполне слободе и морала, кривична дјела против брака, породице и младежи, кривична дјела против здравља људи, кривична дјела против привреде, пословања и безбједности платног промета, кривична дјела из области пореза, кривична дјела против радних односа, кривична дјела против имовине, кривична дјела против опште безбједности људи и имовине, кривична дјела против правосуђа, кривична дјела против јавног реда и правног промета, кривична дјела подмићивања и кривична дјела против службене и друге одговорне дужности;
- д) које је, према прописима о равноправности сполова, осуђивано за кривично дјело насиља, узнемиравања или сексуалног узнемиравања којим је угрозило мир, душевно здравље и физички интегритет жртве;
- е) којему је, према прописима о заштити од породичног насиља, изречена мјера породично-правне заштите или заштитна мјера због породичног насиља;
- ф) које је запосленик институције или је члан тијела које врши било који облик надзора над радом федералних установа социјалне заштите;
- г) које се, према прописима о сукобу интереса, сматра изабраним страначким званичником, носителем извршних функција или савјетником;
- х) које је већ именовано на позицију члана у управном или надзорном одбору установе или завода, односно привредног друштва с већинским државним капиталом;
- и) које има приватни финансијски интерес у федералној установи социјалне заштите у чије се надзорни одбор врши именовање.

Члан 57.

(Разрјешење чланова надзорног одбора)

- (1) Чланови надзорног одбора федералних установа социјалне заштите за свој рад одговарају оснивачу и Влади Федерације.
- (2) Мандат чланова надзорног одбора федералних установа социјалне заштите или његових појединих чланова престаје:
 - а) истеком периода на који су именовани;
 - б) разрјешењем од стране Владе Федерације;
 - ц) оставком;
 - д) смрћу;
 - е) стицањем услова за одлазак у пензију;
 - ф) губитком пословне способности или
 - г) ако наступе друге околности које су неспојиве с обављањем дужности члана надзорног одбора федералних установа социјалне заштите.
- (3) Надзорни одбор федералних установа социјалне заштите или његови поједини чланови могу бити разрјешени и прије истека мандата на који су именовани.
- (4) Влада Федерације је дужна разрјешити надзорни одбор федералне установе социјалне заштите или његове поједине чланове и прије истека мандата на који су именовани ако:

- а) надзорни одбор то захтијева или поједини његов члан поднесе захтјев за своје разрјешење;
- б) настане или се накнадно утврди постојање неких од разлога наведених у члану 56. овога закона;
- ц) надзорни одбор или поједини његов члан поступају супротно закону или правилима федералне установе социјалне заштите;
- д) надзорни одбор или његов поједини члан неоправдано не врше дужност дуже од шест мјесеци;
- е) надзорни одбор или његов поједини члан у својем раду крше прописе и опште акте федералне установе социјалне заштите или неоправдано не проводе политику оснивача, те не реализују мјере и задужења Владе Федерације и надлежних федералних министарстава у складу с одредбама овога закона или поступају у супротности с њима;
- ф) својим несавјесним или неправилним радом проузроче федералној установи социјалне заштите већу штету, занемарују или немарно обављају своју дужност тако да су настале или могу настати веће сметње у обављању дјелатности федералне установе социјалне заштите;
- г) ако су налазима надлежних инспекција утврђене повреде прописа и општих аката федералне установе социјалне заштите или значајније неправилности у раду надзорног одбора или његових појединих чланова;
- х) је члан надзорног одбора у међувремену правомоћно осуђен на казну затвора, односно ако је починио кривично дјело које га чини недостојним обављања функције члана надзорног одбора федералне установе социјалне заштите.

(5) Прије доношења рјешења о разрјешењу, Влада Федерације је дужна обавијестити надзорни одбор или појединог његовог члана о разлозима за разрјешење и дати им могућност да се о томе писмено изјасне.

(6) У случајевима пријевременог разрјешења, Влада Федерације је дужна именовати привремени надзорни одбор федералне установе социјалне заштите.

(7) Надзорни одбор федералне установе социјалне заштите или његов поједини члан могу бити разријешени прије истека мандата и у случају ако не заступају интересе федералне установе социјалне заштите, као и запосленика и корисника на начин утврђен овим законом и правилима федералне установе социјалне заштите.

Члан 58.

(Накнада за рад члановима надзорног одбора)

(1) Чланови надзорног одбора федералних органа социјалне заштите имају право на накнаду за свој рад.

(2) Влада Федерације ће својим прописом уредити питање висине накнаде из става (1) овога члана, услове за њезину исплату, као и друга питања од значаја.

(3) Средства за исплату накнаде из става (1) овога члана обезбјеђују се у буџету Федерације на позицији Федералног министарства рада и социјалне политике.

(4) У случајевима из члана 57. овога закона престаје и право на накнаду из става (1) овога члана.

Члан 59.
(Тијело руковођења)

Тијело руковођења у федералним установама социјалне заштите је директор.

Члан 60.
(Надлежности директора)

(1) Директор организује и руководи радом федералне установе социјалне заштите, заступа је и представља према трећим лицима и одговоран је за законитост њезиног рада.

(2) Директор федералне установе социјалне заштите има сљедеће надлежности:

- а) предлаже управном одбору мјере за учинковито и законито обављање дјелатности ради којих је федерална установа социјалне заштите основана;
- б) предлаже управном одбору унутрашњу организацију и систематизацију, основе планова рада и развоја и друге опште акте;
- ц) извршава одлуке управног одбора;
- д) одлучује о правима, обавезама и одговорностима радника из радног односа;
- е) подноси управном одбору извјештај о финансијском пословању и
- ф) врши друге послове у складу са законом и правилима федералне установе социјалне заштите.

(3) Директор је федералне установе социјалне заштите дужан обуставити од извршења општи акт који није у сагласности с овим или другим релевантним прописима, као и појединачни акт којим се наноси штета федералној установи социјалне заштите или друштвеној заједници и о томе обавијестити Федерално министарство рада и социјалне политике.

(4) Уколико Федерално министарство рада и социјалне политике у року од 30 дана од дана пријема обавјештења из става (3) овога члана не донесе рјешење о обустави и о томе не обавијести директора, обустављени се акт може извршити.

(5) Директор федералне установе социјалне заштите је наредбодавац за реализовање финансијског плана.

(6) Директор федералне установе социјалне заштите је одговоран управном одбору за резултате рада и финансијско пословање федералне установе социјалне заштите.

Члан 61.
(Именовање и разрјешење директора)

(1) Директора федералне установе социјалне заштите именује и разрјешава управни одбор на период до четири године уз претходно прибављену сагласност Владе Федерације у складу с одредбама овога закона.

(2) Управни одбор федералне установе социјалне заштите доноси одлуку о расписивању јавног конкурса за именовање директора, те именује комисију за провођење конкурсне процедуре.

(3) У састав комисије из става (2) овога члана именују се два члана из реда чланова управног одбора, два члана из реда стручних запосленика установе, те један члан у име Владе Федерације.

Члан 62. **(Посебни услови за избор директора)**

(1) Сваки кандидат за именовање на позицију директора федералне установе социјалне заштите мора испуњавати опште услове утврђене федералним прописом о министарским, владиним и другим именовањима.

(2) У погледу испуњавања посебних критерија, сваки кандидат за именовање на позицију директора федералне установе социјалне заштите мора:

- а) посједовати високу стручну спрему – VII степен стручне спреме, односно високо образовање првог циклуса (који се вреднује с 240 ECTS бодова) или другог или трећег циклуса Болоњског система студирања из области друштвених или медицинских наука;
- б) посједовати радни стаж у струци од најмање пет година након стицања високе стручне спреме од чега минимално три године на руководећим позицијама;
- ц) познавати прописе из области социјалне и дјечје заштите с посебним фокусом на дјелатност установа социјалне заштите и начин њиховог функционисања;
- д) познавати садржај и начин рада директора у федералним установама социјалне заштите.

(2) Кандидат који буде изабран за директора федералне установе социјалне заштите дужан је у року од 30 дана од дана именовања доставити Влади Федерације на разматрање развојни план и програм за мандатни период.

(3) По истеку мандата исто лице може бити поновно именовано за директора у истој установи, а највише за још један мандатни период на начин предвиђен овим законом.

(4) Ближе услове у погледу поступка за доказивање испуњености општих и посебних услова за именовање на позицију директора федералне установе социјалне заштите и потребне документације утврђује Влада Федерације на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике.

Члан 63. **(Запреке за именовање на позицију директора)**

На позицију директора федералне установе социјалне заштите не може бити именовано лице:

- а) које не посједује пословну и здравствену способност;
- б) које је, према одредбама кривичног законодавства Босне и Херцеговине, осуђивано за слjedeћа кривична дјела која су неспојива с обављањем дужности директора јавне установе: кривична дјела против слободе и права човјека и грађанина, кривична дјела против интегритета Босне и Херцеговине, кривична дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом, кривична дјела против привреде и јединства тржишта те кривична дјела из области царина, кривична дјела корупције и кривична дјела против службене и друге одговорне

- функције, кривична дјела против правосуђа, кривична дјела повреде ауторских права, кривична дјела против оружаних снага Босне и Херцеговине, те за дјела договора, припремања, удруживања и организованог криминала;
- ц) које је, према одредбама кривичног законодавства Федерације, осуђивано за сљедећа кривична дјела која су неспојива с обављањем дужности директора јавне установе: кривична дјела против уставног поретка Федерације, кривична дјела против живота и тијела, кривична дјела против слободе и права човјека и грађанина, кривична дјела тероризма, кривична дјела против сполне слободе и морала, кривична дјела против брака, породице и младежи, кривична дјела против здравља људи, кривична дјела против привреде, пословања и безбједности платног промета, кривична дјела из области пореза, кривична дјела против радних односа, кривична дјела против имовине, кривична дјела против опште безбједности људи и имовине, кривична дјела против правосуђа, кривична дјела против јавног реда и правног промета, кривична дјела подмићивања и кривична дјела против службене и друге одговорне дужности;
 - д) које је, према прописима о равноправности сполова, осуђивано за кривично дјело насиља, узнемиравања или сексуалног узнемиравања којим је угрозило мир, душевно здравље и физички интегритет жртве;
 - е) којему је, према прописима о заштити од породичног насиља, изречена мјера породично-правне заштите или заштитна мјера због породичног насиља;
 - ф) које је запосленик институције или је члан тијела које врши било који облик надзора над радом федералних установа социјалне заштите;
 - г) које се, према прописима о сукобу интереса, сматра изабраним страначким званичником, носителем извршних функција или савјетником;
 - х) које је већ именовано на позицију члана у управном или надзорном одбору установе или завода, односно привредног друштва с већинским државним капиталом;
 - и) које има приватни финансијски интерес у федералној установи социјалне заштите у којој се врши именовање на позицију.

Члан 64. (Разрјешење директора)

- (1) Мандат директора федералне установе социјалне заштите престаје:
 - а) истеком периода на који је именован;
 - б) разрјешењем од стране управног одбора федералне установе социјалне заштите;
 - ц) оставком;
 - д) смрћу;
 - е) стицањем услова за одлазак у пензију;
 - ф) губитком пословне способности или
 - г) ако наступе друге околности које су неспојиве с обављањем дужности директора федералне установе социјалне заштите.
- (2) Директор федералне установе социјалне заштите може бити разрјешен и прије истека мандата на који је именован.
- (3) Управни је одбор дужан разрјешити директора и прије истека мандата за који је именован ако:
 - а) то директор лично захтијева;

- б) настане неки од разлога који по посебним прописима или прописима којима се уређују радни односи доводе до престанка уговора о раду;
- ц) настане или се накнадно утврди постојање неких од разлога наведених у члану 63. овога закона;
- д) не извршава уговорне обавезе према федералној установи социјалне заштите;
- е) не проводи програм рада и развитка федералне установе социјалне заштите који је донио управни одбор;
- ф) ако у обављању дјелатности федералне установе социјалне заштите настане неоправдани губитак;
- г) у својем раду крши прописе и опште акте федералне установе социјалне заштите или неоправдано не проводи политику оснивача, те не реализује мјере и задужења управног одбора, Владе Федерације и надлежних федералних министарстава у складу с одредбама овога закона или поступа у супротности с њима;
- х) својим несавјесним или неправилним радом проузрочи федералној установи социјалне заштите већу штету, занемарује или немарно обавља своју дужност тако да су настале или могу настати веће сметње у обављању дјелатности федералне установе социјалне заштите;
- и) ако су налазима надлежних инспекција утврђене повреде прописа и општих аката федералне установе социјалне заштите или значајније неправилности у раду директора;
- ј) је директор у међувремену правомоћно осуђен на казну затвора, односно ако је починио кривично дјело које га чини недостојним обављања функције директора федералне установе социјалне заштите.

(4) Ако управни одбор федералне установе социјалне заштите не разријеши директора у року од 30 дана од дана сазнања за неки од разлога из става (3) овога члана, рјешење о пријевременом разрјешењу директора може донијети Влада Федерације.

(5) Управни одбор мора, прије доношења рјешења о пријевременом разрјешењу, обавијестити директора о разлозима за разрјешење и дати му могућност да се о њему писмено изјасни.

(6) На рјешење о пријевременом разрјешењу директор федералне установе социјалне заштите може поднијети писани приговор Влади Федерације у року од осам дана од дана пријема рјешења о пријевременом разрјешењу.

(7) Влада Федерације се писаним путем очитује на приговор из става (6) овога члана у року од 15 дана од дана пријема приговора при чему тај приговор прихваћа или одбацује.

(8) Прихваћањем приговора из става (7) овога члана од стране Владе Федерације рјешење о пријевременом разрјешењу се поништава.

(9) У случајевима пријевременог разрјешења управни је одбор федералне установе социјалне заштите дужан о томе писаним путем извијестити Владу Федерације.

Члан 65.
(Плата директора)

- (1) Директор федералне установе социјалне заштите има право на плату у складу с прописима из области радног законодавства.
- (2) Плата из става (1) овога члана утврђује се у максималном износу до три просјечне исплаћене нето плате у Федерацији за претходну годину према податку Федералног завода за статистику.
- (3) Висину плате из става (1) овога члана одлуком утврђује управни одбор у складу с финансијским могућностима федералне установе социјалне заштите.
- (4) Плата из става (1) овога члана исплаћује се из средстава федералне установе социјалне заштите.
- (5) У складу с прописима из области радног законодавства, предсједавајући управног одбора с именованим директором федералне установе социјалне заштите потписује уговор којим се детаљније уређују питања из радног односа.
- (6) На нацрт одлуке из става (3) и уговора из става (5) овога члана прибавља се мишљење Федералног министарства рада и социјалне политике у погледу њихове усклађености с одредбама овога закона као и важећих прописа из области радног законодавства.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ ФЕДЕРАЛНИХ УСТАНОВА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 66.
(Финансирање федералних установа социјалне заштите)

- (1) Финансирање федералних установа социјалне заштите врши се:
 - а) из накнада за пружене услуге;
 - б) из буџета Федерације у складу с федералним прописима о припадности јавних прихода;
 - ц) из субвенција, донација и других извора.
- (2) Средствима из тачке б) овога члана суфинансира се текуће пословање оних федералних установа социјалне заштите које из прихода остварених на основу пружених услуга нису у могућности обезбиједити своје редовито функционисање, као и капиталне инвестиције усмјерене на обезбјеђење неопходних инфраструктурних услова за функционисање федералних установа социјалне заштите, социјално збрињавање и оспособљавање смјештених корисника за самосталан живот и рад према њиховим могућностима, те провођење радне активности смјештених корисника.
- (3) Посебни услови и начин додјеле средстава из тачке б) става (1) овога члана, као и обавезе њихових крајњих корисника утврђују се годишњим програмом утрошка средстава који доноси Влада Федерације на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике уз претходно прибављено мишљење Федералног министарства финансија.

(4) Надзор над намјенским утрошком средстава из става (3) овога члана врши Федерално министарство рада и социјалне политике у складу са својим надлежностима, односно надлежни органи инспекцијског надзора.

(5) Федералне установе социјалне заштите дужне су успоставити јавни регистар субвенција и донација из тачке ц) става (1) овога члана.

(6) Садржај и начин вођења регистра из става (2) овога члана прописат ће федерални министар рада и социјалне политике уз претходно прибављено мишљење федералног министра финансија.

Члан 67. (Финансирање накнада за пружене услуге)

(1) Финансирање накнада за пружене услуге у смислу овога закона сnose физичка или правна лица која су дјелимично или у потпуности пристала сносити трошкове смјештаја што се регулише појединачним уговором између тог лица и федералне установе социјалне заштите у коју се врши смјештај.

(2) Уколико се смјештај у установу врши на захтјев органа старатељства, уговор из става (1) овога члана потписују надлежно кантонално министарство као финансијер, орган старатељства и федерална установа социјалне заштите у коју се врши смјештај.

Члан 68. (Кориштење средстава)

(1) Средства из члана 66. овога закона користе се за:

- а) трошкове плата и осталих личних примања запосленика;
- б) трошкове социјалног збрињавања и социјалне подршке корисника у складу с одредбама овога закона;
- ц) трошкове здравствене његе корисника у складу с одредбама овога закона;
- д) трошкове одгоја и образовања корисника у складу с одредбама овога закона;
- е) трошкове изградње, куповине и одржавања објеката федералних установа социјалне заштите;
- ф) остале материјалне и нематеријалне трошкове у складу са законом.

(2) Федерални министар рада и социјалне политике, у консултацијама с федералним установама социјалне заштите, доноси пропис којим ће утврдити јединствене стандарде за утврђивање висине плаћа и осталих личних примања запосленика из тачке а) става (1) овога члана.

Члан 69.

(Финансијско пословање федералних установа социјалне заштите)

- (1) Средства за обављање дјелатности федералних установа социјалне заштите обезбјеђују се према одредбама овога закона и других релевантних прописа.
- (2) Приходи и средства за финансирање расхода за обављање дјелатности према одредбама овога закона и њихов распоред утврђују се финансијским планом федералних установа социјалне заштите.
- (3) Финансијско пословање федералних установа социјалне заштите обавља се преко трансакцијских рачуна који се посебно отварају за:
 - а) уплату накнада за пружене услуге;
 - б) уплату субвенција, донација и средстава из других извора која нису стечена бављењем основном или допунском дјелатношћу и
 - ц) уплату вишка прихода над расходима.
- (4) Федералне установе социјалне заштите воде финансијско пословање, односно финансијско извјештавање и пословне књиге по аналитичком контном плану за буџет и буџетске кориснике Федерације.
- (5) Вишак прихода над расходима федералне установе социјалне заштите користе за обављање и развијање своје дјелатности о чему посебну одлуку, на приједлог директора и уз претходно прибављено мишљење надзорног одбора, доноси управни одбор.
- (6) Вишак расхода над приходима федералне установе социјалне заштите покривају нераспоређеним вишком прихода из претходног периода, мјерама штедње, обезбјеђењем додатних извора прихода или другим законски допуштеним мјерама.
- (7) Одлуку о начину покривања расхода који су до 10% виши од укупно остварених прихода доноси, на приједлог директора и уз претходно прибављено мишљење надзорног одбора, управни одбор федералне установе социјалне заштите у року од 30 дана од дана сачињавања завршног обрачуна.
- (8) У случајевима када расходи прелазе 10% укупно остварених прихода, федерална установа социјалне заштите дужна је у року од 30 дана од дана сачињавања завршног обрачуна израдити приједлог плана финансијског консолидовања којим ће утврдити начин покривања вишка расхода над приходима.
- (9) Приједлог плана из става (7) овога члана федерална установа социјалне заштите доставља Влади Федерације на разматрање и давање сагласности заједно с претходно прибављеним мишљењима надзорног одбора и Федералног министарства финансија.
- (10) Тек након добивања претходне сагласности од стране Владе Федерације управни одбор федералне установе социјалне заштите може донијети план финансијског консолидовања из става (7) овога члана.
- (11) О датој сагласности из става (8) овога члана Влада Федерације је дужна извијестити оснивача.

Члан 70.
(Цијене пружених услуга)

(1) Управни одбор федералне установе социјалне заштите једном годишње одлуком утврђује цијену за пружене услуге смјештаја и третмана корисника према јединственој методологији, коју прописује федерални министар рада и социјалне политике након обављених консултација с Федералним министарством здравства, Федералним министарством образовања и науке и Федералним министарством правде, те уз претходно прибављено мишљење федералног министра финансија.

(2) Цијена из става (1) овога члана утврђује се посебно за сваки степен подршке и то у слjedeћим сегментима:

- а) у сегменту социјалног збрињавања и социјалне подршке;
- б) у сегменту здравствене његе и
- ц) у сегменту одгоја и образовања.

(3) Сва питања везана за цијене из става (2) овога члана регулишу се посебним уговорима између федералних усанова социјалне заштите и физичких или правних лица која дјелимично или у потпуности сnose трошкове смјештаја.

Члан 71.
(Регистар капиталних инвестиција и набавке сталних средстава)

(1) Федералне усанове социјалне заштите се дужне успоставити јавни регистар капиталних инвестиција и набавке сталних средстава.

(2) Садржај и начин вођења регистра из става (1) овога члана прописат ће федерални министар рада и социјалне политике уз претходно прибављено мишљење федералног министра финансија.

Члан 72.
(Ревизија финансијског пословања)

(1) У складу с одредбама федералних прописа о ревизији институција, финансијске ревизије и ревизије учинка пословања федералних усанова социјалне заштите проводе се према годишњим плановима ревизије.

(2) Финансијске ревизије и ревизије учинка из става (1) овога члана врши Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине.

VII. НАДЗОР НАД РАДОМ ФЕДЕРАЛНИХ УСТАНОВА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 73.

(Провођење надзора над радом федералних установа социјалне заштите)

Надзор над радом федералних установа социјалне заштите проводи се кроз унутрашњи, стручни и инспекцијски надзор.

Члан 74.

(Организовање унутрашњег надзора)

(1) Унутрашњи надзор организују и проводе федералне установе социјалне заштите над радом својих организационих јединица и запослених радника с циљем унапређивања дјелатности и рада појединих организационих јединица, праћења стручног рада у погледу заштите права и интереса смјештених корисника, те правовременог отклањања уочених неправилности у раду стручних радника које се односе на повреду позитивних прописа у извршавању њихових задаћа или правила поједине струке.

(2) Унутрашњи надзор проводи се на основу општег акта федералне установе социјалне заштите и годишњег плана и програма провођења унутрашњег надзора.

(3) Општим актом из става (2) овога члана утврђује се начин обављања унутрашњег надзора.

(4) Федерална установа социјалне заштите дужна је најкасније до 31. децембра текуће године за сљедећу годину израдити годишњи план и програм провођења унутрашњег надзора.

Члан 75.

(Садржај и врсте стручног надзора)

(1) Стручни надзор у смислу овога закона обухвата:

- а) непосредан преглед опреме и простора у односу на прописане услове у којима се пружају социјалне, здравствене и одгојно-образовне услуге;
- б) непосредан увид у вођење прописане евиденције и документације;
- ц) непосредан увид у број и структуру запослених радника у односу на прописане услове;
- д) непосредан увид у рад стручних радника с корисницима с посебним фокусом на кориштене методе стручног рада;
- е) непосредан увид у рад стручних тијела федералних установа социјалне заштите;
- ф) оцјену квалитете и обима услуга стручног рада.

(2) Стручни надзор обавља се као редовни и ванредни стручни надзор, те као општи и посебни стручни надзор.

(3) Редовни стручни надзор проводи се у складу с годишњим програмом редовног стручног надзора који доноси федерални министар рада и социјалне политике.

(4) Ванредни стручни надзор проводи се на основу поднеска корисника, чланова породице корисника или законског заступника корисника, тијела управљања, радника, органа државне управе и других правних и физичких лица.

(5) Ванредни стручни надзор проводи се и у другим случајевима у којима надлежна федерална министарства према одредбама овога закона оцијене да је то потребно.

(6) Општи стручни надзор проводи се над испуњавањем услова у погледу простора и опреме, бројем и врстом стручних и других радника, те стручним тијелима федералних установа социјалне заштите.

(7) Посебни стручни надзор проводи се према категоријама смјештених корисника, врстама услуга које се пружају и дјелатности установа социјалне заштите.

Члан 76.

(Тијело надлежно за провођење стручног надзора)

(1) Стручни надзор над радом федералних установа социјалне заштите врши посебна комисија коју формира федерални министар рада и социјалне политике од стручних лица с Листе стручних надзорника у федералним установама социјалне заштите коју утврђује Влада Федерације на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике.

(2) Стручни надзорници из става (1) овога члана су лица професионалне оријентације која имају стручно звање, искуство и друге компетенције потребне за обављање послова стручног надзора у установи, а у односу на њену дјелатност и категорије смјештених корисника.

(3) Приликом провођења стручног надзора, комисија из става (1) овога члана је овлаштена давати препоруке о начину отклањања уочених недостатака, а у случају постојања непосредне опасности за здравље или живот људи може наложити мјере за отклањање утврђених неправилности у одређеном року о чему обавјештава надлежну инспекцију.

(4) Комисија је самостална у обављању послова стручног надзора, у оквиру права и дужности утврђених овим законом, као и рјешењем о именовану донесеним од стране федералног министра рада и социјалне политике.

(5) Комисија из става (1) овога члана доказује своје службено својство рјешењем о именовану донесеним од стране федералног министра рада и социјалне политике.

(6) Федерални министар рада и социјалне политике ће, уз претходно прибављено мишљење федералног министра здравства, федералног министра образовања и науке и федералног министра правде, донијети пропис о вршењу стручног надзора над федералним установама социјалне заштите којим ће детаљније уредити начин и садржај провођења стручног надзора, опште и посебне критерије за одабир стручних надзорника, форму и садржај листе стручних надзорника, начин формирања комисије за провођење стручног надзора, садржај записника о проведеном стручном надзору, садржај евиденције о проведеним стручним надзорима и датим препорукама и наложеним мјерама, као и друга питања значајна за обављање стручног надзора над федералним установама социјалне заштите.

(7) Средства за провођење стручног надзора над федералним установама социјалне заштите обезбјеђују се у буџету Федерације на позицији Федералног министарства рада и социјалне политике.

Члан 77.
(Садржај инспекцијског надзора)

Инспекцијски надзор подразумијева надзор над законитошћу рада федералних установа социјалне заштите и проводи се кроз подузимање инспекцијских радњи на утврђивању чињеничног стања у погледу провођења закона и других прописа код субјекта надзора, подузимање превентивних мјера у складу с овим законом и другим прописима, подузимање корективних мјера, односно налагање управних мјера ради спречавања и отклањања незаконитости у провођењу овога и других закона, те кроз подузимање других мјера и радњи утврђених прописима о инспекцијама као и другим релевантним прописима.

Члан 78.
(Надлежни органи инспекцијског надзора)

(1) Инспекцијски надзор над законитошћу рада федералних установа социјалне заштите, у складу с одредбама овога закона, врши Федерална управа за инспекцијске послове путем надлежних федералних инспектора, односно кантонални орган за инспекцијске послове путем надлежних кантоналних инспектора у дијелу који се односи на одгој и образовање.

(2) Зависно од дјелатности и области на коју се односи, инспекцијски надзор над законитошћу рада федералних установа социјалне заштите проводе:

- а) федерални инспектори социјалне и дјечје заштите у дијелу примјене прописа из области социјалне и дјечје заштите;
- б) федерални здравствени инспектори у дијелу пружања здравствене његе и организовања здравствене заштите;
- ц) федерални фармацеутски инспектори у дијелу организовања апотекарске дјелатности;
- д) федерални инспектори рада у дијелу који се односи на радно законодавство;
- е) кантонални просвјетни инспектори у дијелу који се односи на организовање одгоја и образовања;
- ф) остали федерални и кантонални инспектори у складу са својим надлежностима утврђеним важећим Законом о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине.

(3) У провођењу својих надлежности, органи из става (1) овога члана међусобно се информишу и сарађују на реализовању подузетих мјера и радњи, пружају непосредну помоћ једни другима и подузимају заједничке активности неопходне за квалитетан инспекцијски надзор над провођењем овога закона.

Члан 79.
(Инспекцијске надлежности)

(1) Поред послова утврђених Законом о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине, федерални и кантонални инспектори из члана 78. овога закона (у даљем тексту: надлежни федерални и кантонални инспектори) обављају и слједеће послове:

- а) врше надзор над обављањем основне и допунске дјелатности за коју су федералне установе социјалне заштите регистроване и подузимају мјере за њено квалитетно обављање;
- б) надзиру законитост рада федералних установа социјалне заштите и стручних радника у обављању њихове регистроване дјелатности;
- ц) надзиру провођење законом утврђене обавезе доношења интерних аката, као и њихову усклађеност с релевантним прописима;
- д) врше надзор над правовременим доношењем програма рада и финансијских планова, као и над правовременим извјештавањем оснивача и Владе Федерације о раду и финансијском пословању;
- е) разматрају поднеске правних и физичких лица којима се захтијева надзор над федералним установама социјалне заштите, те на основу њихове оправданости и основаности подузимају адекватне радње о чему писмено обавјештавају подносиоца;
- ф) подузимају превентивне активности у циљу спречавања наступања штетних посљедица због недостатка и неправилности у провођењу овога закона и прописа донијетих на основу њега.

(2) Превентивне активности из става (1) тачка д) овога члана надлежни федерални и кантонални инспектори налажу рјешењем.

Члан 80.
(Инспекцијске мјере)

(1) При обављању инспекцијског надзора утврђеног одредбама овога закона, надлежни федерални и кантонални инспектори, поред надлежности утврђених Законом о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине, имају право и обавезу потпуно или дјелимично забранити пружање одређене услуге федералним установама социјалне заштите ако:

- а) не испуњавају прописане услове у погледу простора, опреме и кадра на начин како је то прописано овим законом и актима донесеним на основу њега;
- б) обављају дјелатност супротно одредбама овога закона и аката донесених на основу њега;
- ц) приме на смјештај и третман корисника који по одредбама овога закона није дефинисан као корисник њихових услуга;
- д) не осигурају квалитетну и потпуну услугу на начин како је то прописано овим законом и актима донесеним на основу њега;
- е) учине битне пропусте у третману корисника њихових услуга;
- ф) не посједују потпуну документацију о кориснику и не воде тачну и уредну евиденцију коју су, у складу с одредбама овога закона и других релевантних прописа, дужни водити;
- г) не изврше препоруке и мјере донесене у оквиру стручног надзора из става (3) члана 76. овога закона;

х) из других разлога утврђених релевантним прописима.

(2) О утврђеним чињеницама из става (1) овога члана надлежни федерални и кантонални инспектори доносе рјешење о привременој забрани рада, односно обављања регистроване дјелатности док се уочени недостаци не отклоне.

Члан 81. (Усмено рјешење)

(1) Приликом обављања инспекцијских послова надлежни федерални и кантонални инспектори могу издати и усмено рјешење за извршење одређених мјера када:

- а) опасност за здравље или живот људи захтјева да се одређена мјера подузме одмах и без одгађања;
- б) постоји опасност од прикривања, замјене или уништења доказа, уколико се мјера одмах не подузме.

(2) Надлежни федерални и кантонални инспектори могу наредити извршење усменог рјешења одмах.

(3) Жалба не одлаже извршење рјешења у случајевима из става (1) овога члана.

(4) Усмено се рјешење мора унијети у записник о обављеном инспекцијском надзору.

(5) Надлежни федерални и кантонални инспектори су обавезни издати писмени отправак рјешења у року од три дана од дана уписа изречене мјере у записник о обављеном инспекцијском надзору.

Члан 82. (Покретање одговарајућег поступка)

(1) Ако надлежни федерални и кантонални инспектори посумњају да је повредом прописа учињен прекршај или кривично дјело обавезни су, уз рјешење за чије су доношење надлежни, без одгађања, а најкасније у року од 15 дана од дана завршетка инспекцијског надзора, заједно с утврђеним чињеницама које су одлучујуће за подузимање мјера, поднијети захтјев за покретање прекршајног, односно пријаву за покретање кривичног поступка.

(2) Надлежни орган којем је поднесен захтјев, односно пријава из става (1) овога члана обавезно је о исходу поступка обавијестити Владу Федерације и надлежна федерална министарства.

VIII. ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 83.

(Новчана казна за федералну установу социјалне заштите)

Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казнит ће се за прекршај федералну установу социјалне заштите уколико:

- а) прими на смјештај лице које није дефинисано као корисник услуге смјештаја у федералним установама социјалне заштите како је то утврђено одредбама из чл. 13., 14., 15., 16. и 17. овога закона;
- б) буде обављала дјелатност противно одредбама овога закона и provedбеног прописа из члана 21. Закона;
- ц) не буде подузела све техничке и организационе мјере на заштити података који се односе на идентитет смјештених лица и заштиту личних података како је то утврђено чланом 32. овога закона;
- д) не буде успоставила и водила евиденцију о лицима која се налазе на смјештају на начин како је то утврђено овим законом и provedбеним прописом из члана 35. Закона;
- е) у свом раду не буде примјењивала посебне стандарде и критерије за индивидуалну процјену корисника при пријему на смјештај у федералне установе социјалне заштите, као и стандарде за процјену потребе њиховог даљег задржавања на смјештају на начин како је то утврђено овим законом и provedбеним прописом из члана 36. Закона;
- ф) буде примјењивала мјере физичког ограничавања лица са сметњама у интелектуалном развоју супротно одредбама овога закона и provedбеног прописа из члана 41. Закона;
- г) буде примјењивала мјере физичког ограничавања лица с тежим душевним сметњама противно одредбама из члана 42. овога закона;
- х) не буде примјењивала методолошки оквир за извјештавање о свом раду и пословању на начин и у роковима утврђеним provedбеним прописом из члана 44. овога закона;
- и) не буде успоставила јавни регистар субвенција и донација или исти не буде водила на начин утврђен provedбеним прописом из члана 66. овога закона;
- ј) не буде донијела план покривања вишка расхода над приходима на начин како је то утврђено чланом 69. Закона;
- к) не буде израчунавала цијене за пружене услуге на основу јединствене методологије обрачуна цијена услуга у федералним установама социјалне заштите из члана 70. овога закона;
- л) не буде успоставила и водила јавни регистар капиталних инвестиција и набавке сталних средстава на начин како је то утврђено овим законом и provedбеним прописом из члана 71. Закона;
- м) не буде донијела општи акт о провођењу унутрашњег надзора, као и годишњи план и програм провођења унутрашњег надзора на начин како је то утврђено чланом 74. Закона;
- н) надлежном инспектору онемогући рад, односно не обезбиједи услове за несметан рад или знатно отежа инспекцијски надзор, или му не достави, или не припреми податке, обавијести и материјале на његов захтјев у одређеном року, или му не достави или припреми нетачне и непотпуне податке, обавијести и материјале;
- о) не изврши правомоћно рјешење надлежног инспектора;

- п) не буде донијела своје опште и интерне акте и ускладила своју дјелатност у роковима и на начин утврђен чланом 88. овога закона.

Члан 84.
(Новчана казна за одговорно лице)

Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 1.500,00 КМ за прекршај из члана 83. казнит ће се и одговорно лице у федералној установи социјалне заштите.

Члан 85.
(Новчана казна за институције и установе здравствене заштите и осигурања)

(1) Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казнит ће се за прекршај:

- а) надлежни завод здравственог осигурања кантона и дом здравља који се налази у мјесту сједишта федералне установе социјалне заштите уколико међусобно не склопе појединачне уговоре о обезбјеђењу примарне здравствене заштите за кориснике чије пребивалиште није у мјесту сједишта федералне установе социјалне заштите у којој се налази на смјештају на начин како је то утврђено чланом 9. овога закона;
- б) надлежни завод здравственог осигурања кантона уколико с федералном установом социјалне заштите не склопи појединачне уговоре о обезбјеђењу секундарне и терцијарне здравствене заштите за кориснике који су, по мјесту свога пребивалишта, у његовој мјесној надлежности на начин како је то утврђено чланом 9. овога закона.

(2) Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 1.500,00 КМ казнит ће се и одговорна лица у надлежном заводу здравственог осигурања кантона и дому здравља за прекршај из става (1) тачка а) овога члана, као и одговорно лице надлежног завода здравственог осигурања кантона за прекршај из става (1) тачка б) овога члана.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 86.
(Примјена других прописа)

(1) На рад федералних установа социјалне заштите, као и друга питања која нису уређена овим законом примјењују се одредбе Закона о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице с дјецом ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 36/99, 59/04, 39/06, 14/09, 45/16 и 40/18) и одредбе Закона о установама ("Службени лист РБиХ", бр. 6/92, 8/93 и 13/94) који се, у складу са чланом IX. 5. (1) Устава Федерације Босне и Херцеговине, примјењује као федерални закон.

(2) На сва питања која се односе на примјену одредби из чл. 10. и 26. овога закона, као и друга питања из предметне области која нису уређена овим законом, примјењују се одредбе Закона о заштити и поступању с дјецом и малолетницима у кривичном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 7/14 и 74/20).

(3) На сва питања у погледу процедуре именовања и разрјешења управних и надзорних одбора, те директора федералних установа социјалне заштите, која нису регулисана

одредбама овога закона, примјењују се одредбе Закона о министарским, владиним и другим именованима Федерације Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 12/03, 34/03 и 65/13) и Закона о установама (“Службени лист РБиХ”, бр. 6/92, 8/93 и 13/94) који се, у складу с чланом ИХ. 5. (1) Устава Федерације Босне и Херцеговине, примјењује као федерални закон.

(4) На сва питања која се односе на запрете за именовања у управни или надзорни одбор, као и на позицију директора федералних установа социјалне заштите примјењују се одредбе Кривичног закона Босне и Херцеговине (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, бр. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18 и 46/21), Кривичног закона Федерације Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 и 75/17), Закона о равноправности сполова у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 32/10 – Пречишћени текст), Закона о заштити од насиља у породици (“Службене новине Федерације БиХ”, број: 20/13) и Закона о сукобу интереса у органима власти у Федерацији Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, број: 70/08).

(5) На све поступке именовања и формирања управљачких, надзорних и других тијела у складу с одредбама овога закона у правилу се примјењују одредбе Закона о равноправности сполова у БиХ - Пречишћени текст (“Службени гласник БиХ”, број: 32/10) којима је утврђена обавеза поштивања начела равноправне заступљености сполова.

(6) На сва питања која се односе на примјену одредби из члана 64. овога закона, као и друга питања из предметне области која нису уређена овим законом, примјењују се одредбе Закона о раду Федерације Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 26/16, 89/18 и 23/20).

(7) На сва питања која се односе на примјену одредби из члана 65. овога закона, као и друга питања из предметне области која нису уређена овим законом, примјењују се одредбе Закона о припадности јавних прихода у Федерацији Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 и 17/22).

(8) На сва питања која се односе на примјену одредби из члана 71. овога закона, као и друга питања из предметне области која нису уређена овим законом, примјењују се одредбе Закона о ревизији институција у Федерацији Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, број 22/06).

(9) На сва питања која се односе на инспекцијски надзор над федералним установама социјалне заштите примјењују се одредбе Закона о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 73/14 и 19/17).

(10) На поступак и начин израде, чувања и употребе, те евентуалне злоупотребе печата федералних установа социјалне заштите примјењују се одредбе Закона о печату Федерације Босне и Херцеговине (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 2/94, 21/96 и 46/07).

(11) На поступак утврђивања испуњености услова за обављање основне или допунске дјелатности, као и на поступак обнављања рјешења о испуњавању услова за обављање дјелатности примјењују се одредбе Закона о управном поступку (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 2/98 и 48/99).

(12) На сва питања која се односе на поштивање права на приватност и повјерљивост личних података смјештених корисника, као и њихових законских заступника, примјењују се одредбе Закона о заштити личних података Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 49/06, 76/11 и 89/11).

(13) На сва питања која се односе на примјену начела јавности и транспарентности према овом закону примјењују се одредбе Закона о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 и 100/13) и Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 32/01 и 48/11).

(14) На сва питања која се односе на примјену одредби из чл. 9. и 21. овога закона, као и друга питања из предметне области која нису уређена овим законом, примјењују се одредбе Закона о јавним набавкама ("Службени гласник БиХ", број 38/14).

(15) На права, обавезе и одговорности утврђене овим законом сходно се примјењују породични прописи, прописи о здравственој заштити и здравственом осигурању, као и други прописи из подручја социјалне заштите, здравства, образовања и одгоја, те правде ако овим законом није другачије одређено.

Члан 87.

(Доношење посебног прописа из области здравствене заштите и здравственог осигурања)

(1) Федерално министарство здравства ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овога закона сачинити и у парламентарну процедуру упутити посебан пропис којим ће се уредити питање остваривања права на здравствену заштиту и здравствено осигурање лица која се налазе на смјештају у установама социјалне заштите ван кантона у којима та лица имају пребивалиште.

(2) Прописом из става (1) овога члана уредит ће се и питање примјене и набавке лијекова у установама социјалне заштите које пружају услугу здравствене његе.

(3) Одредбе из чл. 9. и 22. примјењиват ће се до доношења посебног прописа из ст. (1) и (2) овога члана.

Члан 88.

(Рокови за усклађивање с одредбама Закона)

Федералне установе социјалне заштите дужне су своју регистрацију, опште и интерне акте, те друга питања везана за свој назив и дјелатност ускладити с одредбама овога закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона.

Члан 89.

(Рокови за доношење подзаконских аката)

(1) Федерални министар рада и социјалне политике ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 6. став (6) овога закона којим ће утврдити минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за пружање услуге социјалног збрињавања и социјалне подршке.

(2) Кантонални министар надлежан за одгој и образовање с подручја на којему федерална установа социјалне заштите има сједиште ће, у сарадњи с Федералним министарством образовања и науке, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 7. став (9) овога закона којим ће утврдити минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за провођење прилагођених образовних програма оспособљавања.

(3) Федерални министар здравства ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 8. став (4) и члана 11. став (2) овога закона којим ће утврдити минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за пружање услуге здравствене његе, као и за пружање услуге дијагностичко-опсервацијског третмана.

(4) Федерални министар правде ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 10. став (2) овога закона којим ће утврдити минималне стандарде, односно опште и посебне услове које морају испуњавати федералне установе социјалне заштите у погледу простора, опреме и кадра за провођење заводске мјере упућивања у одгојну установу.

(5) Федерални министар рада и социјалне политике ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 12. став (2) овога закона којим ће прописати форму и садржај индивидуалног плана, посебно у сегменту провођења мјера и активности за оптимално пружање услуга социјалног збрињавања и социјалне подршке, здравствене његе, те одгоја и образовања.

(6) Федерални министар рада и социјалне политике ће, уз претходно прибављену сагласност федералног министра здравства, федералног министра образовања и науке и федералног министра правде, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 21. овога закона којим ће прописати поступак и начин утврђивања испуњености услова за обављање дјелатности федералних установа социјалне заштите.

(7) Федерални министар здравства ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 22. став (5) овога закона којим ће утврдити услове у погледу простора, опреме и кадра за чување и примјену лијекова који се употребљавају у федералним установама социјалне заштите.

(8) Федерални министар рада и социјалне политике ће у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 35. став (3) овога закона којим ће утврдити садржај и начин вођења евиденција о лицима која се налазе на смјештају у федералним установама социјалне заштите.

(9) Федерални министар рада и социјалне политике ће, у консултацијама с федералним министром здравства, федералним министром образовања и науке и федералним министром правде, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 36. став (1) овога закона којим ће утврдити посебне стандарде и критерије за индивидуалну процјену корисника при пријему на смјештај у федералне установе социјалне заштите, као и стандарде за процјену потребе њиховог даљег задржавања на смјештају.

(10) Федерални министар здравства ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 41. став (1) овога закона којим ће прописати начин примјене мјера физичког ограничавања, укључујући јасно дефиниране ситуације у којима се ове мјере подузимају, услове стручног кадра, начин одлучивања о мјери физичког ограничавања, рокове за доношење одлуке о примјени мјере и њезином трајању, методе и евиденцију, те начин праћења ове мјере.

(11) Федерални министар рада и социјалне политике ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 44. став (2) овога закона којим ће прописати рокове и методологију за сачињавање и доношење једногодишњих и трогодишњих програма и планова рада и развоја, инвестицијских одлука и петогодишњих планова капиталних улагања, извјештаја о раду и пословању и финансијских планова федералних установа социјалне заштите.

(12) Влада Федерације ће, на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 47. став (3), члана 55. став (3) и члана 62. став (4) којим ће утврдити ближе услове у погледу поступка за доказивање испуњености општих и посебних услова и потребне документације за именовање на утврђене позиције у федералним установама социјалне заштите.

(13) Федерални министар рада и социјалне политике ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 52. став (2) овога закона којим ће прописати рокове и методологију за сачињавање и подношење извјештаја о резултатима надзора над федералним установама социјалне заштите.

(14) Федерални министар рада и социјалне политике ће, уз претходно прибављено мишљење федералног министра финансија, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 66. став (6) овога закона којим ће прописати садржај и начин вођења јавног регистра субвенција и донација.

(15) Федерални министар рада и социјалне политике ће у консултацијама с федералним установама социјалне заштите у року од годину дана од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 68. став (2) овога закона којим ће прописати јединствене стандарде за утврђивање висине плата и осталих личних примања запосленика федералних установа социјалне заштите.

(16) Федерални министар рада и социјалне политике ће, након обављених консултација с Федералним министарством здравства, Федералним министарством образовања и науке и Федералним министарством правде, те уз претходно прибављено мишљење федералног министра финансија, у року од годину дана од дана ступања на снагу овога закона прописати методологију из члана 70. став (1) овога закона којом ће утврдити јединствени начин обрачуна цијена услуга у федералним установама социјалне заштите.

(17) Федерални министар рада и социјалне политике ће, уз претходно прибављено мишљење федералног министра финансија, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 71. став (2) овога закона којим ће прописати садржај и начин вођења јавног регистра капиталних инвестиција и набавке сталних средстава.

(18) Федерални министар рада и социјалне политике ће, уз претходно прибављено мишљење федералног министра здравства, федералног министра образовања и науке и федералног министра правде, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона донијети пропис из члана 76. став (6) овога закона којим ће детаљније уредити начин и садржај провођења стручног надзора, опште и посебне критерије за одабир стручних надзорника, форму и садржај листе стручних надзорника, начин формирања комисије за провођење стручног надзора, садржај записника о проведеном стручном надзору, садржај евиденције о проведеним стручним надзорима и датим препорукама и наложеним мјерама, као и друга питања значајна за обављање стручног надзора над федералним установама социјалне заштите.

Члан 90.

(Статус раније именованих тијела управљања и надзора)

Тијела управљања и надзора у федералним установама социјалне заштите која су именована прије ступања на снагу овога закона настављају обнашати своје функције до именовања нових тијела управљања и надзора по одредбама овога закона, а најкасније до шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона.

Члан 91.

(Статус тренутних корисника)

Федералним установама социјалне заштите које у тренутку ступања овога закона на снагу буду имале на смјештају лица која по одредбама овога закона не могу више бити корисници њихових услуга, дозвољава се задржавање тих лица уколико је то у њиховом најбољем интересу и уколико та лица, односно њихови законски заступници даду писану сагласност у погледу њиховог даљег задржавања.

Члан 92.

(Примјена постојећих прописа)

До доношења прописа из чл. 88. и 89. овога закона, примјењиват ће се прописи који су били на снази на дан ступања на снагу овога закона, уколико нису у супротности с овим законом.

Члан 93.

(Престанак важења Закона)

Даном ступања на снагу овога закона престаје важити Закон о преузимању права и обавеза оснивача над установама социјалне заштите у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 31/08 и 27/12).

Члан 94.

(Ступање на снагу Закона)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАКОНА О УСТАНОВАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине садржан је у одредби члана III 2. е), у вези с чланом III 3. (3) Устава Федерације Босне и Херцеговине, којим је утврђено да федерална власт има право утврђивати политику и доносити законе који се тичу социјалне политике, као и члана IV А. 20. (1) д којим је прописано да је Парламент Федерације Босне и Херцеговине надлежан за доношење закона о вршењу функције федералне власти.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Процесом придруживања Босне и Херцеговине Европској унији проистекле су обавезе државе и ентитета да изврше усклађивање постојећих прописа с међународним конвенцијама и европским стандардима, укључујући и обавезу усклађивања прописа из области социјалне заштите. Као потписница низа конвенција и међународних документа, Босна и Херцеговина се обавезала обезбиједити заштиту људских права у свим сегментима, што се односи и на заштиту људских права особа збринутих у установе социјалне заштите.

С тим у вези, на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике (у даљем тексту: Министарство), Влада Федерације је на својој 127. сједници Закључком В. број: 1395/2014 од 10. јула 2014. године усвојила Стратегију деинституционализације и трансформације установа социјалне заштите у Федерацији Босне и Херцеговине (2014-2020). Наведени документ представља стратешко определијељење Владе Федерације да, уз подршку кантоналних влада, настави са својим јавним ангажманом на повећању квалитета живота дјеце, особа с инвалидитетом и старих особа, те да кроз провођење процеса деинституционализације и трансформације установа социјалне заштите осигура услове за пружање подршке у заједници корисницима којима је иста неопходна и имплементира међународно утемељено право према којему свака особа има право на живот у заједници на истом основу као и друге особе. Осим тога, ова Стратегија уједно представља и одговор на потребу за системским промјенама које је неопходно провести у области традиционалног начина институционалне бриге о корисницима.

На основу овога стратешког документа, Министарство је сачинило Акциони план за провођење Стратегије деинституционализације и трансформације установа социјалне заштите у Федерацији Босне и Херцеговине (2014-2020), који је Влада Федерације усвојила Одлуком В. број 1591/17 на својој 131. сједници од 07. децембра 2017. године. Имајући у виду да овај Акциони план представља операционализацију Стратегије деинституционализације и трансформације установа социјалне заштите с јасно наведеним програмима и активностима, те дефинираним носитељима и роковима за њихову провођење, израда и усвајање Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине ствара претпоставке за реализирање неколико кључних стратешких циљева у сегменту надлежности и одговорности Федерације, међу којима на посебан начин треба

истакнути онај који се односи на потребу трансформирања постојећих институционалних облика збрињавања социјално осјетљивих категорија.

Други важан разлог за израду и усвајање Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине лежи у потреби да се нормативни оквир дјеловања установа социјалне заштите у Федерацији усклади с пресудом Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Хаџимејлић и други против Босне и Херцеговине, ап. бр. 3427/13 од 03. новембра 2015. године, којом је утврђена повреда права апликаната из члана 5. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, те је наложено извршење како индивидуалних тако и генералних мјера по пресуди Суда, а ради спречавања даљег кршења истог права у будућности.

У погледу генералних мјера, а с обзиром на методе у раду које је усвојио Комитет Вијећа Европе, Босна и Херцеговине је обавезана да проведе или предложи мјере којима је циљ и које могу отклонити повреде у погледу потенцијалних апликаната, дакле особа у истом правном положају као апликанти у овом предмету, те у истом року о подузетим мјерама или онима које се намјеравају подузети обавијестити Комитет министара Вијећа Европе. С тим у вези, на својој 96. сједници Влада Федерације је донијела Одлуку о усвајању Акционог плана, В. број: 412/2017 од 23. марта 2017. године ("Службене новине Федерације БиХ", број 23/17) за провођење генералних мјера ради превенције повреда људских права по пресуди Европског суда за људска права у предмету Хаџимејлић и други против Босне и Херцеговине, ап. бр. 3427/13 од 03. новембра 2015. године. Као циљ 1. Акционог плана дефиниране су измјене и допуне релевантних закона с циљем усклађивања домаћег законодавства и праксе с међународним стандардима поштивања људских права особа с душевним сметњама ради усклађивања законодавства и праксе.

Као носитељ ове активности дефинирано је Радно тијело Владе Федерације, које ће чинити представници надлежних министарстава, и то: Федералног министарства здравства, Федералног министарства правде, Федералног министарства рада и социјалне политике, представник правосуђа, представник Комисије за заштиту права особа с душевним сметњама Федералног министарства здравства, представник органа старатељства, представник центра за ментално здравље, те судски вјештак психијатријске струке. У складу с датим задужењима, наведено је Радно тијело сачинило документ под називом Анализа домаћих правних оквира заштите особа с душевним сметњама у Федерацији Босне и Херцеговине с приједлогом мјера за њихово усклађивање с међународним стандардима у овој области, који је Влада Федерације усвојила на својој 228. сједници од 02. јула 2020. године, те је, између осталих, задужила и Федерално министарство рада и социјалне политике да у разумном року изради нове или допуни и измијени постојеће релевантне прописе из своје надлежности с циљем њиховог усклађивања с препорукама датим у предметној Анализи.

Трећи важан разлог за израду и усвајање Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине налази се у обвези реализирања Закључака Заступничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, број 01-02-2240/19 од 04. децембра 2019. године, с тематске сједнице на којој је разматрано стање у Заводу за збрињавање ментално инвалидне дјеце и омладине – Пазарић, Заводу за збрињавање ментално инвалидних лица – Дрин, Заводу за збрињавање ментално инвалидних особа – Баковићи, Заводу за васпитање мушке дјеце и омладине – Сарајево и Установи из дјелокруга социјалне заштите – Љубушки. Наиме, имајући у виду да је тачком 2) наведених Закључака утврђено задужење да се приступи изради Закона о измјенама и допунама Закона о преузимању права и обавеза оснивача над установама социјалне заштите,

федерални министар рада и социјалне политике је Рјешењем број 05-02/1-3296/19 од 20. јануара 2020. године именовано Радну групу за израду Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о преузимању права и обавеза оснивача над установама социјалне заштите у Федерацији Босне и Херцеговине. У саставу су се наведене Радне групе, поред представника овог Министарства, налазили и представници Федералног министарства здравства, Федералног министарства образовања и науке, Федералног министарства правде, те представници двије невладине организације (Дајте нам шансу и СУМЕРО). На свом првом радном састанку од 06. фебруара 2020. године Радна је група, анализирајући сложеност проблематике као и опсег питања која би законски требало ријешити, заузела став да је потребно припремити потпуно нови Закон о установама социјалне заштите Федерације што је, у коначници, и урађено.

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

Гледано у цјелини, предложени текст Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине представља квалитетан правни оквир за трансформирање постојећег облика збрињавања социјално осјетљивих категорија у установама социјалне заштите којима је оснивач Федерација, посебно у сегменту усклађивања њихове дјелатности и начина рада с међународним стандардима у области поштивања људских права. Осим наведеног, предвиђена законска рјешења отклањају највећи дио уочених проблема у погледу успостављања и провођења минималних стандарда стручног рада и испуњавања неопходних инфраструктурних предуслова од стране федералних установа социјалне заштите за квалитетно пружање услуга њиховим корисницима. Надаље, значајно се професионализирају управљачке, надзорне и руководеће позиције, уводи се интерни, те се побољшава стручни и инспекцијски надзор, док се у односу на постојећи обезбјеђује адекватнији модалитет финансирања њихове дјелатности.

У погледу појединачних норми, односно предложених законских рјешења, важно је нагласити да је Закон о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине методолошки подијељен на сљедећих девет кључних поглавља:

I. Опште одредбе: У оквиру ове цјелине утврђује се предмет овога закона, родно значење израза који се у њему користе, које су то установе социјалне заштите Федерације и тко су њихови правни сљедници и оснивач, као и врсту и начин доношења њихових општих аката. Осим тога, овим се поглављем јасније дефинирају и разграничују облици услуга које се у овим установама пружају у сегменту социјалне заштите (социјално збрињавање и социјална подршка), здравствене заштите (здравствена заштита и њега), одгоја и образовања, те провођења заводске мјере упућивања у одгојну установу и дијагностичко-опсервацијског третмана што спада дјелатност којом се понајвише бави Установа за социјалну заштиту, одгој и образовање – Сарајево. Такођер је важно нагласити да је у оквиру овога поглавља посебна позорност посвећена сегменту одгоја и образовања у смислу обвезивања федералних установа социјалне заштите да дјецу, која се код њих налазе на смјештају, укључују у редовне или прилагођене образовне програме при одгојно-образовним установама које дјелују на подручју на којему ове установе имају сједиште. Осим наведеног, у ситуацијама када укључивање дјеце у редовне образовне програме није могуће због њиховог психофизичког стања, што се првенствено односи на Установу за социјално збрињавање, здравствену његу, одгој и образовање – Пазарић, створене се правне претпоставке за креирање посебних прилагођених образовних програма оспособљавања које одобрава кантонално министарство надлежно за одгој и образовање с подручја на којему федерална установа социјалне заштите има сједиште.

II. Дјелатност и корисници федералних установа социјалне заштите: У оквиру ове цјелине утврђена је основна дјелатност пет федералних установа социјалне заштите, категорије корисника које, у складу са својом основном дјелатношћу, могу имати на смјештају, те њихова сједишта. Осим тога, овим је поглављем отворена могућност да наведене установе пружају и друге услуге, те се баве допунском привредном и другим дјелатностима (производња и продаја хране на властитим фармама, производња и продаја одређених производа у властитим радионицама и друго) при чему је јасно утврђена намјена прихода који би се евентуално остварили овом дјелатношћу (набавка средстава и материјала неопходних за даље бављење истом, као и новчане награде корисницима који су у склопу радно-окупацијског третмана укључени у обављање наведене дјелатности). Такођер, за разлику од постојећег прописа који то није адекватно регулирао, утврђена је јасна дјелатност Установе за социјално збрињавање и здравствену његу - Љубушки, док је Установи за социјално збрињавање, здравствену његу, одгој и образовање - Пазарић уведен добни цензус у смислу онемогућавања пријема корисника старијих од 30 година. С друге стране, Установи за социјално збрињавање и здравствену његу - Баковићи и Установи за социјално збрињавање и здравствену његу - Дрин ограничен је пријем особа млађих од 18 година. На концу, потребно је споменути и то да је Установи за социјално збрињавање, здравствену његу, одгој и образовање - Пазарић омогућен и пријем дјеце којима је дијагностикован поремећај у понашању и осјећајима који се појављују у дјетињству и у адолесценцији, а за коју, у овом тренутку, у Федерацији не постоји адекватан модел институционалне заштите.

III. Основни и посебни стандарди у погледу обављања прописане дјелатности: У оквиру ове цјелине утврђују се начела ефикасности и одрживости и начело јавности и транспарентности као два кључна начела у оквиру којих федералне установе социјалне заштите требају обављати своју прописану дјелатност. Надаље, с циљем обезбјеђења законитог рада и квалитетног пружања услуга, одредбама из овога поглавља предвиђено је успостављање посебних стандарда за пружање социјалних, здравствених и одгојно-образовних услуга на основу којих ће се, кроз посебан поступак, утврђивати испуњеност услова за обављање како основне, тако и допунске дјелатности. Осим наведеног, имајући у виду да федералне установе социјалне заштите пружају и одређени вид здравствене заштите и његе, овим су поглављем детаљније разрађени посебни стандарди у погледу примјене и набавке лијекова.

IV. Начела заштите и права смјештених корисника: У оквиру ове цјелине уводи се неколико кључних начела која представљају правни оквир заштите особа које бораве у федералним установама социјалне заштите, односно механизам којим се од ових установа, као и њихових запосленика захтијева дјеловање и поступање утемељено на примјени начела хуманизма и поштивања основних људских права и слобода, активне укључености корисника у процес одлучивања у складу с његовим стварним могућностима и способностима, те најбољег интереса корисника, а посебно у поступцима иницијалне стручне процјене, израде индивидуалних планова и преиспитивања потребе његовог даљег задржавања на смјештају. Надаље, предметно поглавље садржи и изричите забране дискриминације, присиле и злостављања при чему се одређене мјере физичког ограничавања могу водити само у случајевима и на начин прописан овим законом и Законом о заштити и поступању с дјецом и малолетницима у кривичном поступку. Што се тиче права смјештених корисника, ово поглавље предвиђа право на информисаност, судјеловање у доношењу одлука, слободан избор услуга, приватност и повјерљивост личних података, одржавање породичних и других друштвених веза и притужбу.

Надаље, у оквиру овога поглавља предвиђа се успостављање и вођење евиденције о особама на смјештају у електронском и писаном облику. Даљим се одредбама из овога поглавља успоставља посебни стандарди и критерији за индивидуалну процјену корисника којима ће се јасно и недвојбено уредити сва кључна питања у погледу начина пријема, боравка и отпуста особе које су упућене на смјештај у неку од федералних установа социјалне заштите. Новину представља и дефинирање околности у којима су федералне установе социјалне заштите дужне ускратити пријем на смјештај (смјештај особа која није у категорији корисника услуга смјештаја, неиспуњавање просторних, техничких или кадровских услова за збрињавање особе за коју се тражи смјештај и уколико особа за коју се тражи смјештај својим агресивним понашањем или болешћу од које болује може угрозити здравствено стање и безбједност других корисника). Осим наведеног, иако није обавезно, федералне установе социјалне заштите имају право ускратити смјештај уколико надлежне институције одбијају прихватити обвезу плаћања трошкова смјештаја, као и других трошкова на начин и у висини утврђеним овим законом, односно актима донесеним на основу њега. Успостављање модела приоритетног смјештаја такођер представља новину јер се корисник упућен од стране надлежног органа старатељства прима на смјештај у федералне установе социјалне заштите приоритетно у односу на друге подносиоце захтјева за смјештај.

У погледу примјене мјера физичког ограничавања, она је овим законом предвиђена само за особе с потешкоћама у интелектуалном развоју и то у ситуацијама у којима је то једино средство којим се може отклонити непосредна опасност која произлази из понашања особе, односно високи ступањ ризика од физичког повређивања саме особе или неке друге особе у федералној установи социјалне заштите. У случају неопходне примјене оваквих мјера примјењују се процедуре утврђене актом о примјени мјере физичког ограничавања, укључујући услове стручног кадра, начин одлучивања о мјери физичког ограничавања, методе и евиденцију, те начин праћења ове мјере. Што се тиче особа с душевним сметњама, федералне установе социјалне заштите су дужне такве особе упутити, односно одвести до здравствене установе секундарне или терцијарне здравствене заштите, која има одјел или клинику за психијатрију, у којој се могу провести мјере физичког ограничавања у складу с прописима о заштити особа с душевним сметњама.

V. Управљање, надзор и руковођење федералним установама социјалне заштите: У оквиру ове цјелине утврђује се која су то тијела управљања, надзора и руковођења (управни одбор, надзорни одбор и директор), које су њихове надлежности, тко их и на који начин именује, те који су посебни услови за обнашање ових функција. Осим наведеног, дефиниране су и запреке за именовање ових тијела, као и разлози из којих могу бити пријевремено разријешени. У погледу броја чланова и састава управних одбора федералних установа социјалне заштите оцијењено је да је пет чланова оптималан број, док је у погледу састава предложено да се именује један члан из реда стручних запосленика федералне установе социјалне заштите у којој се врши именовање, један из реда законских заступника корисника који се налазе на смјештају у федералној установи социјалне заштите у којој се врши именовање, те три члана из реда стручних особа из области и звања утврђених посебним критеријима за именовање у управне одборе ових установа. Такођер, осмишљено је и законско рјешење за ситуације у којима може доћи до непријављивања кандидата или неиспуњавања општих и посебних услова од стране пријављених кандидата из реда стручних запосленика или из реда законских заступника корисника на начин да ће се у тим случајевима на ове позиције именовати кандидати из реда стручних особа из области и звања утврђених посебним критеријима за именовање у управне одборе федералних установа социјалне заштите. Што се тиче тијела надзора,

Закон предвиђа да се убудуће именује само једно Надзорни одбор које би вршило надзор над финансијским пословањем свих пет федералних установа социјалне заштите.

Надаље, у погледу накнада за рад у овим тијелима предвиђено је да њихову висину утврђује Влада Федерације, те да се исте исплаћују из буџета Федерације што би, с једне стране, растеретило установе непотребних финансијских издвајања, а оснивачу би, с друге стране, осигурало адекватан механизам контроле над њиховим радом и, у коначници, утјецало на њихову спремност да активније дјелују у корист зацртаних стратешких циљева у овој области. Што се тиче плаће директора, она се утврђује у висини до три просјечне плаће у Федерацији при чему прецизан износ одређује управни одбор у складу с финансијским могућностима федералне установе социјалне заштите. С циљем онемогућавања било каквих злоупотреба или доношења одлука на штету установа, управни је одбор на нацрт ових одлука као и пратећих уговора из става дужан прибавити мишљење Федералног министарства рада и социјалне политике у погледу њихове усклађености с одредбама овога закона као и важећих прописа о раду.

VI. Финансирање дјелатности федералних установа социјалне заштите: У оквиру ове цјелине дефинирају се извори финансирања федералних установа социјалне заштите (из накнада за пружене услуге, из буџета Федерације у складу с прописима о припадности јавних прихода у Федерацији Босне и Херцеговине и из субвенција, донација и других извора). Надаље, за разлику од тренутног модалитета, одредбама из овога поглавља предвиђено је да управни одбори федералних установа социјалне заштите једном годишње одлуком утврђују цијену за пружене услуге смјештаја и третмана корисника према јединственој методологији коју прописује федерални министар рада и социјалне политике након обављених консултација с Федералним министарством здравства, Федералним министарством образовања и науке и Федералним министарством правде, те уз претходно прибављено мишљење федералног министра финансија. Притом би се сва питања везана за цијену услуга регулирала посебним уговорима између федералних установа социјалне заштите и физичких или правних особа које дјеломично или у цијелости сnose трошкове смјештаја. На концу, с циљем обезбјеђења транспарентности у њиховом раду, федералне установе социјалне заштите дужне су успоставити јавне регистре субвенција и донација, те капиталних инвестиција и набавке сталних средстава. У погледу обезбјеђења адекватније контроле над финансијским пословањем ових установа, предвиђено је да Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине врши финансијске ревизије и ревизије учинка пословања федералних установа социјалне заштите према годишњим плановима ревизије.

VII. Надзор над радом федералних установа социјалне заштите: У оквиру ове цјелине дефинирају се врсте надзора који се проводи (унутрашњи, стручни и инспекцијски надзор) с њиховим јасно дефинираним садржајем, начином провођења и надлежним тијелима. На овај се начин, поред постојећих, поновно успоставља федерална инспекција за социјалну и дјечју заштиту чиме се у знатној мјери превазилази проблем недостатка адекватних механизма надзора над радом ових установа.

VIII. Прекршајне одредбе: У оквиру ове цјелине утврђују се новчане казне за федералне установе социјалне заштите, као и одговорне особе у њима уколико буде уочено кршење одредби овога закона.

IX. Прелазне и завршне одредбе: У оквиру ове цјелине утврђују се начин на који ће се превазићи затечено стање у федералним установама социјалне заштите, као и рокови за доношење подзаконских аката и усклађивање с одредбама овога закона. Тако је у погледу

статуса актуалних тијела управљања и надзора предвиђено да иста настављају обнашати своје функције до именованња нових тијела управљања и надзора по одредбама овога закона, а најкасније до шест мјесеци од дана ступања овога закона на снагу. Што се тиче статуса тренутних корисника, федералним је установама социјалне заштите, које у тренутку ступања овога закона на снагу буду имале на смјештају особе које по одредбама овога закона не могу више бити корисници њихових услуга, дозвољено задржавање тих особа уколико је то у њиховом најбољем интересу и уколико те особе, односно њихови законски заступници дадну писану сагласност у погледу њиховог даљег задржавања.

IV. УСКЛАЂЕНОСТ ЗАКОНА С ПРОПИСИМА ЕУ

У односу на предметну материју која је уређена овим законом нема релевантних секундарних извора права ЕУ с којима је потребно усклађивање.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

У погледу финансирања федералних установа социјалне заштите предметни Закон о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине претпоставља три стандардна модела њиховог финансирања:

- а) из накнада за пружене услуге;
- б) из буџета Федерације у складу с федералним прописима о припадности јавних прихода;
- ц) из субвенција, донација и других извора.

С тим у вези, треба нагласити да предложени модалитети финансирања не одступају од постојећих законских рјешења и праксе, посебно ако се има на уму да Федерално министарство рада и социјалне политике сваке године на позицији Текућег трансфера непрофитним организацијама – Суфинансирање рада установа социјалне заштите за збрињавање на разини Федерације планира средства којима настоји обезбиједити потпору систему социјалних услуга кроз стварање услова за неометано редовно функционисање установа социјалне заштите на разини Федерације које из прихода остварених темељем властите дјелатности нису у могућности подмирити трошкове редовитог функционисања. Осим тога, на позицији Капиталног трансфера непрофитним организацијама - Установама за збрињавање на разини Федерације, сваке се године планирају средства предвиђена за пружање квалитетнијих услуга смјештаја и стручног рада за особе које бораве и раде у федералним установама социјалне заштите, обезбјеђење неопходних инфраструктурних услова за њихово функционисање, социјално збрињавање и оспособљавање за самосталан живот и рад према могућностима и провођење радне активности корисника.

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да ће, у складу с одредбама овога закона, морати доћи до реорганизовања и трансформирања федералних установа социјалне заштите, те њиховог растерећења од непотребних издвајања као што су, примјерице, трошкови накнада управним и надзорним одборима како би се олакшао и омогућио процес успостављања и развијања прописаних стандарда, процјена је да ће у наредном раздобљу неопходно бити обезбјеђење додатних средстава на позицијама постојећих ставки у Буџету Федерације.

С тим у вези, према постојећем законском рјешењу, накнаде управним и надзорним одборима исплаћују се из средстава федералних установа социјалне заштите. Осим што у финансијском погледу овакво рјешење представља оптерећење за наведене установе, оно на неки начин уопште не прати логику према којој би за вршење законом прописане надлежности и обављање повјерених им послова у име и за потребе оснивача, та тијела требала бити истодобно и плаћена од стране тог истог оснивача. С обзиром да Закон о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине предвиђа корекцију постојећег модела плаћања предметних накнада у смислу њиховог планирања и исплаћивања из буџета Федерације, планирано је да на позицији уговорених и посебних услуга Федералног министарства рада и социјалне политике дође до увећања у оквирном бруто износу од око 197.000,00 КМ на годишњој разини. Калкулација је рађена на претпоставци да ће основица за обрачун ових накнада бити просјечна нето плаћа у Федерацији у претходној години, као и претпоставци да ће се у наредном трогодишњем раздобљу наставити тренд раста плаћа, те да ће исте бити утврђене у висини 50% наведене основице за чланове, односно 60% наведене основице за предсједнике управних одбора.

Надаље, имајући у виду да ће према одредбама новог Закона о установама социјалне заштите Завод за одгој мушке дјеце и омладине – Сарајево бити у могућности смјештати дјецу и младе женског спола, што до сада није био случај, претпоставља се да ће доћи до размјерног пораста како прихода ове установе, тако и њезиних текућих трошкова. С тим у вези, на позицији Текућег трансфера непрофитним организацијама – Суфинансирање рада установа социјалне заштите за збрињавање на разини Федерације бит ће потребно, поред 700.000,00 КМ колико је за ову намјену издвојено у 2021. години, обезбиједити додатних 951.000,00 КМ како би се финансијски подржало текуће пословање Завода за одгој мушке дјеце и омладине – Сарајево и Установе из дјелокруга социјалне заштите – Љубушки.

Што се тиче капиталних инвестиција федералних установа социјалне заштите које су финансирају с позиције Капиталног трансфера непрофитним организацијама - Установама за збрињавање на разини Федерације планирано је да у наредних неколико година оне буду дефиниране у висини 3.000.000,00 КМ што је повећање од 1.000.000,00 КМ у односу на буџет Федерације за 2022. годину којим је за ове намјене одобрено 2.000.000,00 КМ. Имајући у виду већ започете инвестиције, као и оне које ће бити неопходно реализирати како би се федералне установе социјалне заштите стабилизирале и ускладиле с прописаним стандардима, ова средства не би требало умањивати како се не би дошло у ситуацију немогућности провођења и финализирања већ започетих процеса.

Надаље, имајући у виду да ће се, према одредбама овога закона, успоставити само једно надзорни одбор које ће прописане надлежности проводити за свих пет федералних установа социјалне заштите, планирано је да се накнаде његовим члановима такођер исплаћују из буџета Федерације с позиције уговорених и других посебних услуга Федералног министарства рада и социјалне политике. С тим у вези, користећи се истим параметрима као и у случају управних одбора, процијењено је да ће на годишњој разини за ову намјену бити потребно издвојити додатних 39.500,00 КМ. Калкулација је рађена на претпоставци да ће основица за обрачун ових накнада бити просјечна нето плаћа у Федерацији у претходној години, као и претпоставци да ће се у наредном трогодишњем раздобљу наставити тренд раста плаћа, те да ће исте бити утврђене у висини 50% наведене основице за чланове, односно 60% наведене основице за предсједнике управних одбора.

Што се тиче стручног надзора над федералним установама социјалне заштите, исти врши посебно повјеренство које формира федерални министар рада и социјалне политике од стручних особа с Листе стручних надзорника у федералним установама социјалне заштите коју утврђује Влада Федерације на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике. Притом су стручни надзорници особе професионалне оријентације које имају стручно звање, искуство и друге компетенције потребне за обављање послова стручног надзора у установи што ће се регулирати посебним прописом о вршењу стручног надзора којим ће се детаљније уредити начин и садржај провођења стручног надзора, општи и посебни критерији за одабир стручних надзорника, форма и садржај листе стручних надзорника, начин формирања повјеренства за провођење стручног надзора, садржај записника о проведеном стручном надзору, садржај евиденције о проведеним стручним надзорима и датим препорукама и наложеним мјерама, као и друга питања значајна за обављање стручног надзора над федералним установама социјалне заштите. Имајући у виду наведено, предвиђа се да ће за провођење стручног надзора над федералним установама социјалне заштите бити потребно издвојити око 15.000,00 КМ на годишњој разини.

На концу, Законом о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине предвиђено је да се дијете смјештено у федералну установу социјалне заштите укључује у редовне или прилагођене образовне програме при одгојно-образовним установама које дјелују на подручју на којему федерална установа социјалне заштите има сједиште. Међутим, уколико то, према стручној процјени надлежног тијела, није могуће, дијете се тада укључује у одобрене прилагођене образовне програме оспособљавања које организује и проводи федерална установа социјалне заштите. Имајући у виду да провођење наведених образовно-одгојних активности захтијева одређене стручне капацитете, као и обезбјеђење других техничких и инфраструктурних претпоставки, Законом је предвиђено да се из буџета Федерације на позицији Федералног министарства образовања и науке за наведне намјене на годишњој разини издвоји око 200.000,00 КМ.

Имајући у виду све што је претходно наведено, у наредној је табели дат преглед средстава која ће у наредном трогодишњем раздобљу бити потребно издвојити из Буџета Федерације за имплементацију Закона о установама социјалне заштите Федерације.

Текући трансфер непрофитним организацијама – Суфинансирање рада установа социјалне заштите на разини Федерације			
Намјена	Средства одобрена у 2022. години у КМ	Средства за 2023. годину у КМ	Средства за 2024. годину у КМ
Подршка текућем пословању федералних установа социјалне заштите	1.700.000,00	1.487.000,00	1.487.000,00
Капитални трансфер непрофитним организацијама - Установама за збрињавање на разини Федерације			
Намјена	Средства одобрена у 2022. години у КМ	Средства за 2023. годину у КМ	Средства за 2024. годину у КМ
Капиталне инвестиције и набавка сталних средстава	2.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00
Програм подршке Федералног министарства образовања и науке федералним установама социјалне заштите			
Намјена	Средства одобрена у 2022. години у КМ	Средства за 2023. годину у КМ	Средства за 2024. годину у КМ

Трошкови похађања редовних или прилагођених образовних програма и провођења прилагођених образовних програма оспособљавања	0,00	200.000,00	200.000,00
Ugovorene i posebne usluge			
Намјена	Средства одобрена у 2022. години у КМ	Средства за 2023. годину у КМ	Средства за 2024. годину у КМ
Бруто накнаде члановима надзорног одбора федералних установа социјалне заштите	0,00	39.011,81	39.597,73
Бруто накнаде члановима управних одбора федералних установа социјалне заштите	0,00	195.059,04	197.988,64
Трошкови провођења стручног надзора над федералним установама социјалне заштите	0,00	15.000,00	15.000,00
Укупно	3.700.000,00	4.936.070,85	4.939.586,37

VI. КОНСУЛТАЦИЈЕ И ПРИБАВЉЕНА МИШЉЕЊА

Након што је именована Радна скупина, која је укључивала представнике релевантних надлежних министарстава као и невладиних организација “Дајте нам шансу” и СУМЕРО, сачинила и доставила Закон о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине, Федерално министарство рада и социјалне политике је додатно провело консултације с кључним институцијама на које се предметна материја односи. С тим у вези, наведени је Закон 08. децембра 2020. године достављен на давање коментара и приједлога сљедећим институцијама:

1. Институцији омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине,
2. Федералном министарству здравства,
3. Федералном министарству финансија,
4. Федералном министарству правде,
5. Федералном министарству образовања и науке,
6. Федералној управи за инспекцијске послове,
7. Уреду за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине,
8. Министарству за образовање, науку и младе Кантона Сарајево,
9. Заводу за збрињавање ментално инвалидних лица – Дрин,
10. Заводу за збрињавање ментално инвалидних особа – Баковићи,
11. Заводу за збрињавање ментално инвалидне дјеце и омладине – Пазарић,
12. Заводу за одгој мушке дјеце и омладине – Сарајево и
13. Установи из дјелокруга социјалне заштите – Љубушки.

Осим наведеног, Министарство је 11. јануара 2021. године организирано и посебан радно-консултативни састанак с руководством федералних установа социјалне заштите на којему су разматрана кључна законска рјешења као и потенцијалне импликације које ће иста имати убудуће на њихов рад и функционисање. На концу, треба нагласити да се до 13. јануара 2021. године, када је био задњи рок за достављање приједлога и коментара, од претходно наведених 13 институција њих осам очитовало на текст Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине. Запримљени су приједлози и

коментари унесени и обједињени у Обрасцу за обједињене писаних приједлога и коментара на предложени пропис која је саставни дио материјала који се прилажу уз Преднацрт Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине.

Након проведених консултација и анализирања датих приједлога и коментара, Федерално министарство рада и социјалне политике је припремило финални текст Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине, који је, у складу с чланом 27. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине – Пречишћени текст (“Службене новине Федерације БиХ”, бр.6/10, 37/10 и 62/10), актом број: 05-02/1-3296/19 од 28. јануара 2021. године достављен сљедећим институцијама и организацијама на читовање и прибављање мишљења:

1. Уред Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније;
2. Федерално министарство финансија;
3. Федерално министарство правде;
4. Федерално министарство здравства;
5. Федерално министарство образовања и науке;
6. Федерална управа за инспекцијске послове;
7. Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине;
8. Министарство за образовање, науку и младе Кантона Сарајево.

Након прибављања мишљења наведених институција, те на основу њих извршених интервенција у текст прописа, предметни је Закон достављен Влади Федерације која га је разматрала и у форми нацрта утврдила на својој 264. сједници од 22. априла 2021. године, те га упутила у парламентарну процедуру. Слиједом наведеног, Заступнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине је на својој 22. редовитој сједници од 26. маја 2021. године прихватио Нацрт Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине уз констатацију да исти може послужити као основ за израду Приједлога овога закона. То је исто учинио и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине на својој 14. редовитој сједници од 04. новембра 2021. године при чему је предлагатеља задужио да, у складу с процедурама предвиђеним Уставом Федерације Босне и Херцеговине, проведе јавну расправу у трајању од 60 дана.

Поступајући у складу са задужењем Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Федерално министарство рада и социјалне политике је у периоду од 22. новембра 2021. године па до 20. јануара 2022. године провело јавне расправе при чему је предметни Закон био доступан на званичној веб страници Министарства (www.фмрсп.гов.ба) у рубрици под називом “Новости” заједно с припадајућим Обрасцем за достављање писаних коментара, примједби, приједлога и сугестија на предложени пропис. Сви су заинтересирани субјекти, односно правне или физичке особе били позвани да се укључе у процес израде што квалитетнијих законских рјешења у овој области кроз достављање својих коментара и приједлога који су сублимирани и приказани у посебном табеларном приказу који је саставни дио Закона.

Надаље, у складу са задужењем с 14. редовите сједнице Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине од 04. новембра 2021. године, Стручна служба Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине је Нацрт Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине доставила кантоналним скупштинама с циљем прибављања њихових мишљења. Слиједом наведеног, на предметни су се Закон читовале сљедеће кантоналне институције:

1. Влада Унско-санског кантона – Закључак број: 03-017-3777/2021 од 01. децембра 2021. године;
2. Министарство здравства, рада и социјалне политике Унско-санског кантона – Мишљење број: 09-02-11836-2/21 од 24. новембра 2021. године;
3. Министарство образовања, науке, културе и спорта Унско-санског кантона – Мишљење број: 10-02-11836-3/21 од 29. новембра 2021. године;
4. Скупштина Тузланског кантона – Закључак број: 01-02-657-6/21 од 22. децембра 2021. године;
5. Влада Тузланског кантона – Закључак број: 02/1-02-26902/21 од 13. децембра 2021. године;
6. Комисија за рад и социјалну политику Скупштине Тузланског кантона – Извјештај број: 02-02-657-5/21 од 20. децембра 2021. године;
7. Министарство за рад, социјалну политику и повратак – Мишљење број: 09/1-31-028471/21 од 06. децембра 2021. године;
8. Скупштина Кантона Средишња Босна - Закључак број: 01-02-1243/21 од 28. децембра 2021. године;
9. Влада Кантона Средишња Босна - Закључак број: 01-04.1-8358/21-2 од 02. децембра 2021. године;
10. Скупштина Зеничко-добојског кантона - Закључак број: 01-02-1723/22 од 03. фебруара 2022. године;
11. Комисија за рад, социјалну политику, избјеглице и здравство Скупштине Зеничко-добојског кантона - Извјештај број: 01-31-907-1/22 од 20. јануара 2022. године;
12. Влада Зеничко-добојског кантона - Закључак број: 02-02-17043/21 од 23. децембра 2021. године;
13. Министарство за рад, социјалну политику и избјеглице Зеничко-добојског кантона - Мишљење број: 09-02-14921-1-1/21 од 14. децембра 2021. године.

Достављени коментари и приједлози претходно наведених кантоналних институција, који су се односили на поједина законска рјешења, сублимирани су и приказани у оквиру посебног табеларног приказа који је саставни дио Закона. Након анализирања свих заprimљених приједлога и коментара, Федерално министарство рада и социјалне политике је припремило финални текст Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине, који је, у складу с чланом 27. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине – Пречишћени текст (“Службене новине Федерације БиХ”, бр. 6/10, 37/10 и 62/10), актом број: 05-02/1-3296/19 од 01. априла 2022. године доставило сљедећим институцијама и организацијама на читовање и прибављање мишљења:

1. Уред Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније;
2. Федерално министарство финансија;
3. Федерално министарство правде;
4. Федерално министарство здравства;
5. Федерално министарство образовања и науке;
6. Федерална управа за инспекцијске послове;
7. Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине;
8. Министарство за образовање, науку и младе Кантона Сарајево.

Слиједом наведеног, у наредној се табели налази приказ пристиглих мишљења и приједлога од стране наведених институција, те став Предлагача у вези достављених мишљења.

Уред Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније - Акт број: 01-02-02/1-31-270/22 од 07. априла 2022. године

Садржај мишљења/приједлога/коментара	Став Предлагача Закона
<p>Уред Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност с прописима Европске уније је доставио мишљење којим констатира да је увидом у достављени текст Нацрта Закона утврђено да се ради о пропису који је био на разматрању у домовима Парламената Федерације БиХ, те да је о истом обављена широка јавна расправа при чему је сам текст Закона претрпио одређене измјене у погледу појединих одредби. Те се измјене првенствено односе на јасније и прецизније формулације с циљем да приликом непосредне примјене прописа не би евентуално долазило до различитог тумачења па самим тим и до различитог поступања. Уред, надаље, констатира да је Обрађивач, у складу с Уредбом о процјени утицаја прописа ("Службене новине Федерације БиХ", број: 67/20), доставио правилно попуњен Образац за провођење скраћене процјене утјецаја Нацрта Закона (Образац број 1а). С тим у вези, Уред је доставио потписану и овјерену Контролну изјаву о проведеној процјени утјецаја прописа (Образац број 2). Такођер, Уред констатира да је обрађивач у достављеној правилно попуњеној Изјави о усклађености констатирао да не постоје прописи секундарног законодавства Европске уније који уређују предметну материју, те је стога Уред уважио констатацију обрађивача и доставио потписану и овјерену Изјаву о усклађености.</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметно мишљење које није захтијевало даље интервенције у пропису.</p>

Федерално министарство финансија - Акт број: 06-02-4-2651/22 од 11. априла 2022. године

Садржај мишљења/приједлога/коментара	Став Предлагача Закона
<p>Федерално министарство финансија је констатирало да је Предлагач, на основу Правилника о процедури за израду изјаве о фискалној процјени закона, других прописа и аката планирања на буџет ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 34/16 и 15/18), уз Нацрт Закона приложио Образац изјаве о фискалној процјени ИФП-ДА којим је констатирао да су у Буџету Федерације БиХ за 2022. годину на економским кодovima 614000 - Текући трансфери и други текући расходи и 615000 – Капитални трансфери, планирана финансијска средства у укупном износу од 3.700.000,00 КМ. Надаље је предвиђено да ће за имплементирање Закона у 2023. години бити потребно обезбиједити средства у укупном износу од 4.936.071,00 КМ, односно 4.939.586,00 КМ у 2024. години. Обзиром да Закон предвиђа корекцију постојећег модела плаћања трошкова накнада управним и надзорним одборима у смислу њиховог планирања и исплаћивања из Буџета Федерације БиХ, планирано је да на економском коду 631900 - Уговорне и друге посебне услуге Федералног министарства рада и социјалне политике дође до повећања у износу од 249.071,00 КМ у 2023. години, односно 252.586,00 КМ у 2024. години. Надаље, на позицији Текућег трансфера непрофитним организацијама – Суфинансирање рада установа социјалне заштите за збрињавање на разини Федерације БиХ бит ће потребно обезбиједити финансијска средства у износу од 1.687.000,00 КМ за 2023. годину, те исти износ и за 2024. годину, како би се финансијски подржало текуће пословање Завода за одгој мушке дјеце и омладине – Сарајево и Установе из дјелокруга социјалне заштите – Љубушки. Затим, имајући у виду већ започете инвестиције, као и оне које ће бити неопходно реализирати у 2023. и 2024. години, на позицији Капиталног трансфера потребно је обезбиједити износ од по 3.000.000,00 КМ за сваку поједину годину. Такођер, за провођење стручног надзора над</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметно мишљење које није захтијевало даље интервенције у пропису. У погледу једине изнесене сугестије да се преиспита могућност задржавања постојећег модела финансирања накнада члановима управних одбора према којему се оне исплаћују из средстава федералних установа социјалне заштите, Предлагач је става да се овакав модел у досадашњој пракси показао неадекватним и мањкавим из неколико разлога. Прије свега, како управне, тако и надзорне одборе ових установа именује Влада Федерације да у име и за потребе оснивача обављају послове управљања и надзора због чега је сасвим оправдано и сврсисходно да њихов ангажман буде и финансиран из средстава оснивача. Тиме се обезбеђује драгоцјен механизам надзора над радом ових тијела у смислу њихове јасније одговорности према оснивачу и контроле над финансијским издвајањима за ове намјене која су понекад знала бити неоправдано висока. Други важан разлог промјене модалитета финансирања накнада члановима управних и надзорних одбора лежи у чињеници да би се на тај начин федералне установе социјалне заштите растеретиле финансијских издвајања за ове намјене, те би распложива средства могле усмјерити на јачање властитих стручних капацитета који, како су то досадашње анализе показале, нису dostatни за адекватно пружање услуге социјалног збрињавања и подршке. На концу треба и напоменути да предложени модалитет ипак неће довести до већих буџетских издвајања у односу на постојећа издвајања како је то и приказано у Обрасцу изјаве о фискалној процјени ИФП-ДА.</p>

<p>Федералним установама социјалне заштите неопходно је на годишњој разини обезбиједити финансијска средства у износу од 15.000,00 КМ, те за провођење образовно-одгојних активности дјеце смјештене у федералне установе социјалне заштите потребно је на годишњој разини обезбиједити износ од 200.000,00 КМ.</p> <p>Надаље, разматрајући достављени Нацрт Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине, Федерално министарство финансија констатира да је уочено да је Предлагач уважио примједбе у погледу појединих законских рјешења достављених од стране Федералног министарства финансија ранијим актом број: 06-02-4-941/21 од 24. марта 2021. године. Стога се једина примједба Федералног министарства финансија, када је у питању обезбјеђење финансијских средстава за имплементирање овога закона, односи на преиспитивање могућности да се финансијска средства намијењена за трошкове накнада за управне одборе исплаћују из средстава установа социјалне заштите, имајући у виду да се ради о тијелима управљања тих појединачних институција.</p> <p>На основу претходно наведеног, Федерално министарство финансија, у оквиру своје надлежности, а на основу достављеног обрасца ИФП-ДА, истиче да за провођење Нацрта Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине, није потребно обезбиједити додатна финансијска средства у Буџету Федерације Босне и Херцеговине за 2022. годину. У наредним годинама финансијска средства ће се планирати у складу с могућностима Буџета Федерације БиХ.</p> <p>На концу, Федерално министарство финансија истиче да је ово мишљење дато на темљу одредби нацрта Закона који се обрађује и података наведених у Образцу ИФП-ДА Изјаве о фискалној процјени, чија је тачност у искључивој одговорности Предлагача, те да ће се, уколико се накнадно утврди да наведене одредбе и подаци одступају од стварног чињеничног стања, ово мишљење ставити ван снаге.</p>	
<p>Федерално министарство правде - Акт број: 01/03-02-6-1144/22 од 11. априла 2022. године</p>	
<p>Садржај мишљења/приједлога/коментара</p>	<p>Став Предлагача Закона</p>
<p>У погледу Нацрта Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине, Федерално министарство правде је истакло да у нема примједби у погледу питања за која је оно надлежно на основу одредби члана 27. став 1. алинеја 2. Пословника о раду Владе Федерације БиХ.</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметно мишљење које није захтијевало даље интервенције у пропису.</p>
<p>Федерално министарство здравства - Акт број: 05-33-2185/22 од 27. априла 2022. године</p>	
<p>Садржај мишљења/приједлога/коментара</p>	<p>Став Предлагача Закона</p>
<p>Федерално министарство здравства констатира да је раније доставило очитовање на текст Преднацрта Закона с Образцем у који су унесени коментари, приједлози и сугестије, а у оквиру његовог дјелокруга рада. У односу на то очитовање, у Нацрту је Закона Предлагач прихватио и/или модифицирао одређени број достављених приједлога и сугестија. Други дио приједлога није прихваћен, те Федерално министарство здравства сматра да разлози неприхваћања одређених приједлога и сугестија нису довољно аргументирани. Слиједом тога, ово Министарство истиче да остаје код раније изнесених коментара, приједлога и сугестија, посебно у погледу назива, начина усвајања и давања сагласности на основни акт федералних установа социјалне заштите, навођење критерија за чланове управног</p>	<p>У погледу општих примједби Федералног министарства здравства у погледу назива, начина усвајања и давања сагласности на основни акт федералних установа социјалне заштите, Предлагач још једном констатира да Закон о установама ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/92, 8/93 и 13/94), као лех генералис, правила, а не статут дефинира као основни општи акт установа, те су истим прописом дефинирани основни елементи које правила морају садржавати. Имајући у виду наведено, Предлагач је става да се треба придржавати постојећих прописа којима је ова материја већ регулирана. Осим тога, статут је као општи акт примјеренији привредним друштвима, неголи установама као непрофитним организацијама. Што се тиче примједбе да сагласност на основни општи акт, умјесто Владе Федерације,</p>

<p>и надзорног одбора у тексту закона, те кориштење израза “душевне сметње” умјесто којег би требало стајати “ментални поремећаји” ради усклађивања с новим правним оквиром у овој области. Наиме, улога оснивача федералних установа социјалне заштите није дефинирана Нацртом Закона, како у смислу усвајања статута/правила о раду, тако ни у смислу извјештавања Парламента Федерације БиХ о раду тих установа што отвара питање уопште конзумирања оснивачких права над овим типом установа.</p>	<p>треба давати Парламент Федерације, Предлагач је става да би се на тај начин непотребно оптеретила и усложнила процедура. Међутим, уважавајући став да оснивач треба бити информиран о наведеном, уврштена је одредба којом је дефинирано да је о датој сагласности Влада Федерације дужна извјестити оснивача. Осим тога, Законом је утврђена и обавеза установа да општи акт објављују у Службеним новинама Федерације БиХ чиме је исти учињен јавним и транспарентним. Што се тиче примједбе и погледу навођења критерија за чланове управног и надзорног одбора у тексту Закона, Предлагач остаје при ставу да се законским утврђивањем посебних услова чланство у овим тијелима значајно професионализира и да се законски онемогућава именовање професионално некомпететних особа. На концу, у погледу примједбе на кориштење израза “душевне сметње”, Предлагач указује на чињеницу да се кориштена терминологија ослања искључиво на постојеће прописе из области здравствене заштите, посебно на Закон о заштити особа с душевним сметњама у којему се не користи израз “ментални поремећаји”. Уколико у релевантним прописима из области здравствене заштите дође до промјене терминологије, овај ће се пропис такођер у том погледу ускладити. До тада Предлагач сматра да треба остати при изразу “душевне сметње” како у пракси не би долазило до проблема у примјени овога закона.</p>
<p>У члану 8. став (1) ријечи: “душевног опоравка” потребно је замијенити ријечима: “менталног опоравка”.</p>	<p>Приједлог није прихваћен из разлога што се, како је то већ наведено, кориштена терминологија ослања искључиво на постојеће прописе из области здравствене заштите, посебно на Закон о заштити особа с душевним сметњама у којему се не користи израз “ментални опоравак”. Уколико у релевантним прописима из области здравствене заштите дође до промјене кориштене терминологије, овај ће се пропис такођер у том погледу ускладити. До тада Предлагач сматра да треба остати при изразу “душевног опоравка” како у пракси не би долазило до проблема у примјени овога закона.</p>
<p>У члану 11. потребно је размотрити однос два става. Наиме, у ставу (1) се говори о дијагностичко-опсервацијском третману малољетника, док се у ставу (2) истога члана говори о правилнику федералног министра здравства за пружање услуге дијагностичко-опсервацијског третмана “а према дјелатности федералних установа социјалне заштите за коју су регистроване”. Како би био јасан опсег овог подзаконског акта, потребно је прецизирати да ли се исти односи само на малољетнике или на све кориснике ових установа. Ако је интенција да се уреди дијагностичко-опсервацијски третман уопште, онда је важно интервенирати на став (1) у члану 11. и брисати ријеч “малољетника”.</p>	<p>Приједлог је прихваћен, те је предметна одредба коригована на предложени начин.</p>
<p>У чл. 13, 14. и 16. ријечи: “особе с душевним сметњама” замијенити ријечима: “особе с менталним поремећајима”.</p>	<p>Приједлог није прихваћен из разлога што се, како је то већ наведено, кориштена терминологија ослања искључиво на постојеће прописе из области здравствене заштите, посебно на Закон о заштити особа с душевним сметњама у којему се не користи израз “ментални поремећај”. Уколико у релевантним прописима из области здравствене заштите дође до промјене кориштене терминологије, овај ће се пропис такођер у том погледу ускладити. До тада Предлагач сматра да треба остати при изразу “душевне сметње” како у пракси не би долазило до проблема у примјени овога закона.</p>
<p>У члану 22. став (4) врши се позивање на став (6) овога члана, иако сам члан садржи пет, а не шест ставова. У истом ставу (4) иза ријечи: “магистар фармације апотеке” треба додати ријечи: “односно магистар фармације из установе социјалне заштите”.</p>	<p>Приједлог је прихваћен на начин да је предметна одредба формулисана на сљедећи начин: “За примјену лијекова у федералним установама социјалне заштите у стручном су смислу одговорни магистар фармације апотеке преко које се врши набавка лијекова, као и здравствени радници који дају лијеве корисницима у федералној установи социјалне заштите”.</p>

<p>У члану 36. у ставу (2) ријечи: "душевног стања" потребно је замијенити ријечима: "менталног стања".</p>	<p>Приједлог није прихваћен из разлога што се, како је то већ наведено, кориштена терминологија ослања искључиво на постојеће прописе из области здравствене заштите, посебно на Закон о заштити особа с душевним сметњама у којему се не користи израз "ментално стање". Уколико у релевантним прописима из области здравствене заштите дође до промјене кориштене терминологије, овај ће се пропис такођер у том погледу ускладити. До тада Предлагач сматра да треба остати при изразу "душевно стање" како у пракси не би долазило до проблема у примјени овога закона.</p>
<p>У члану 42. у ставу (4) и ставу (5) ријечи "душевно/и", замијенити ријечима "ментално/и".</p>	<p>Приједлог није прихваћен из разлога што се, како је то већ наведено, кориштена терминологија ослања искључиво на постојеће прописе из области здравствене заштите, посебно на Закон о заштити особа с душевним сметњама у којему се не користи израз "ментално/и". Уколико у релевантним прописима из области здравствене заштите дође до промјене кориштене терминологије, овај ће се пропис такођер у том погледу ускладити. До тада Предлагач сматра да треба остати при изразу "душевно/и" како у пракси не би долазило до проблема у примјени овога закона.</p>
<p>У члану 69. који се односи на финансијско пословање федералних установа социјалне заштите, у ставу (7) предвиђено је да се план финансијског консолидовања доставља "на упознавање Влади Федерације". План финансијске консолидације мора имати више разина разматрања и давања сагласности. Поновно се указује на улогу оснивача, а то је Парламент Федерације БиХ.</p>	<p>Приједлог је прихваћен, те је предметни члан допуњен сљедећим ставовима: "(6) Вишак расхода над приходима федералне установе социјалне заштите покривају нераспоређеним вишком прихода из претходног раздобља, мјерама штедње, обезбјеђењем додатних извора прихода или другим законски допуштеним мјерама. (7) Одлуку о начину покривања расхода који су до 10% виши од укупно остварених прихода доноси, на приједлог директора и уз претходно прибављено мишљење надзорног одбора, управни одбор федералне установе социјалне заштите у року од 30 дана од дана сачињавања завршног обрачуна. (8) У случајевима када расходи прелазе 10% укупно остварених прихода, федерална установа социјалне заштите дужна је у року од 30 дана од дана сачињавања завршног обрачуна израдити приједлог плана финансијског консолидовања којим ће утврдити начин покривања вишка расхода над приходима. (9) Приједлог плана из става (7) овога члана федерална установа социјалне заштите доставља Влади Федерације на разматрање и давање сагласности заједно с претходно прибављеним мишљењима надзорног одбора и Федералног министарства финансија. (10) Тек након добивања претходне сагласности од стране Владе Федерације управни одбор федералне установе социјалне заштите може донијети план финансијског консолидовања из става (7) овога члана. (11) О датој сагласности из става (8) овога члана Влада Федерације је дужна извјестити оснивача".</p>
<p>У казним одредбама, иза члана 83. Нацрта закона, треба додати посебан члан којим би се увела новчана казна за заводе здравственог осигурања и дом здравља у сједишту установе социјалне заштите који не закључе уговоре из става (3) члана 9. Нацрта Закона, као и посебна казна за федералне установе социјалне заштите које не закључе уговоре из става (4) члана 9. Нацрта Закона. Ово у циљу избјегавања ситуација у којима надлежни заводи здравственог осигурања не желе да закључе уговоре, иако се уредно уплаћају средства доприноса за обавезно здравствено осигурање за кориснике, који су привремено смјештени у социјалне установе. Овакву негативну праксу могуће је прекинути једино казненом политиком, како би корисници услуга остварили своја права на примарну здравствену заштиту у мјесту свога привременог боравишта (током смјештаја у федералној установи социјалне заштите).</p>	<p>Приједлог је прихваћен, те је у текст Закона уврштен члан 85. (Новчана казна за институције и установе здравствене заштите и осигурања) којим је утврђено сљедеће:</p> <p>"Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казнит ће се за прекршај:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) надлежни завод здравственог осигурања кантона и дом здравља који се налази у мјесту сједишта федералне установе социјалне заштите уколико међусобно не склопе појединачне уговоре о осигурању примарне здравствене заштите за кориснике чије пребивалиште није у мјесту сједишта федералне установе социјалне заштите у којој се налази на смјештају; б) надлежни завод здравственог осигурања кантона уколико с федералном установом социјалне заштите не склопи појединачне уговоре о осигурању секундарне и терцијарне здравствене

	<p>заштите за кориснике који су, по мјесту свога пребивалишта, у његовој мјесној надлежности".</p>
<p>Члан 86. потребно је брисати, будући да је посебан пропис којим ће се уредити питање остваривања права на здравствену заштиту и здравствено осигурање за особе које се налазе на смјештају у установама социјалне заштите ван кантона у којима имају пребивалиште, изравно везан за прописе о доприносима. Када се промијени пропис о доприносима, то ће отворити и могућност измене и допуне Закона о здравственом осигурању. Доношење потпуно новог прописа није рјешење јер, примарно, прописи о доприносима морају претрпити измене. Скреће се пажња да је у Закону о доприносима ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 и 4/21), уплата обавезног доприноса за здравствено осигурање везана искључиво за мјесто пребивалишта, те су сва даља рјешења у прописима о здравственом осигурању такођер везана за рјешења из тог Закона. Статус осигураника и редовна уплата доприноса за здравствено осигурање подразумијевају могућност овјере здравствене књижице, односно представљају финансијско покриће за неометано кориштење здравствене заштите која се финансира средствима обавезног здравственог осигурања. Осигураник остварује здравствену заштиту само у здравственим установама с којим је његов матични завод здравственог осигурања кантона закључио уговор. Као што је и у овом Нацрту закона назначено, излаз се тражи у уговорима између надлежних завода здравственог осигурања и најближег дома здравља који гравитира установи социјалне заштите, како би право на здравствену заштиту на примарној разини било потпуно испоштовано у мјесту гдје корисник борави (ван свог кантона и свог мјеста пребивалишта).</p>	<p>Приједлог није прихваћен из разлога што је Предлагач, кроз шире консултације с федералним установама социјалне заштите, надлежним кантоналним министарствима и центрима за социјални рад, дошао до закључка да се проблем остваривања права на здравствену заштиту особа које се налазе на смјештају ван својих матичних кантона у којима имају пребивалиште може ријешити на једноставнији начин, односно доношењем посебног прописа који не би захтијевао свеобухватне интервенције у тренутна законска рјешења. Другим ријечима казано: питање остваривања права на здравствену заштиту ове категорије особа не треба везивати за њихово пребивалиште, него за модалитете према којима се она обезбјеђује. Примјерице, иако је у овом закону прихваћено као привремено и пријелазно рјешење, модалитет по којему установе социјалне заштите требају склапати појединачне уговоре с кантоналним заводима здравственог осигурања, дугорочно гледано, није адекватан из разлога што наведени заводи веома често или не желе потписати те уговоре или намећу њима прихватљиве цијене чиме се установе социјалне заштите доводе у финансијски неповољан положај. Из наведених би разлога и уз уважавање законом прописаних надлежности било неопходно да се на разини Федерације донесе посебан пропис из домена здравствене заштите, посебно у сегменту секундарне и терцијарне, којим би се, између осталог, утврдила јединствена методологија за израчун трошкова здравствене заштите особа смјештених у установе ван њихових матичних кантона, начин уговарања између надлежних кантоналних завода здравственог осигурања, модалитет плаћања и слично. Осим наведеног, Предлагач указује и на чињеницу да би овим посебним прописом требало уредити и друга питања као што су, примјерице, начин набавке и складиштења лијекова у установама које нису примарно здравственог карактера или стандарди пружања здравствене његе и слично.</p>
<p>Федерално министарство здравства истиче да одређене обавезе на основу Акцијског плана ради превенције будућих повреда људских права по пресуди Европског суда за људска права Хаџимељић и др. против Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Акцијски план), још увијек нису реализоване, а односе се на ревизију рјешења о стању социјалне потребе, односно обавезу правне регулације процедуре за пријем корисника у установе социјалне заштите. Подсјећа се да су, при изради Акцијског плана, узети у обзир међународни стандарди у овој области, као и закључци Округлог стола одржаног 06. октобра 2016. године, те су циљеви дефинирани на начин да у законодавном и практичном смислу у потпуности удовоље стандардима поштивања људских права особа с менталним поремећајима. Наведено значи да ентитети, сукладно својим надлежностима, новим мјерама, укључујући законодавне, морају обезбиједити да се о смјештају у социјалне установе особа с менталним поремећајима (које немају пословну способност) не одлучује путем управног поступка, од стране тијела извршне власти, већ да одлуку о томе доноси надлежни суд у одговарајућем поступку, тачније у хитном ванпарничном поступку. Будући да пракса пријема корисника у установе социјалне заштите није промијењена, иако је предметна пресуда донесена још 2015. године,</p>	<p>Уважавајући примједбе изнесене у погледу одредби које се односе на начин пријема особа на смјештај у федералне установе социјалне заштите, односно аргументе у корист увођења модалитета судског одлучивања о истом, као један од сукреатора Акцијског плана на који се Федерално министарство здравства позива, Предлагач истиче да се на тај начин проблем суштински не рјешава будући да и даље оставља велики простор за институционално и озакоњено кршење људских права. С тим у вези, потребно је још једном подсјетити на чињеницу да се судском одлучивању прибјегава у ситуацијама када је особу потребно присилно, односно противно њеној вољи смјестити из разлога што својим понашањем и поступцима угрожава себе и/или своју околину. Гледано с тог аспекта, чињеница постојања социјалне потребе и правно одузете пословне способности није довољан разлог за судско одлучивање о смјештају неке особе уколико она чињенично не представља пријетњу. Поред наведеног, постојећи прописи о заштити особа с душевним сметњама препознају искључиво институт судског одлучивања о присилном смјештају ових особа у установе здравствене заштите међу којима се не налазе федералне установе социјалне заштите како се то у изнесеном приједлогу жели сугерирати. Из претходно споменутих разлога, те уз уважавање драговољног пристанка као</p>

<p>доношење нових прописа је прилика да се и ово питање правно регулира. Како се у Нацрту Закона говори о категоријама корисника који имају право на смјештај у федералне установе социјалне заштите, било би важно да се дефинира и начин пријема, који подразумијева добровољни смјештај, а што је већ назначено, али и право на смјештај особа с менталним поремећајима, које су у стању социјалне потребе и којима је одузета пословна способност, а што у Нацрту Закона није препознато. Скреће се позорност на неопходност да се Пресуда Европског суда за људска права Хаџимејлић и др. против Босне и Херцеговине досљедно проведе. Због наведеног, Нацрт је Закона потребно допунити одредбама које имају за циљ провођење Пресуде, тако што ће јасно бити дефинирано да о смјештају особе с менталним поремећајима, која је у стању социјалне потребе и којој је одузета пословна способност, одлучује надлежни суд у ванпарничном поступку. Одлука о томе мора имати привремени карактер, тј. мора подлијегати редовној ревизији. Одлука о смјештају на овај начин, дакле, мора садржавати децидну назнаку временског раздобља на које се нетко смјешта у установу социјалне заштите и обавезу преиспитивања. При томе, те се одредбе изравно морају везати за допуну Закона о ванпарничном поступку, како је то описано у Анализи која је рађена поводом реализирања мјера по споменутом Акцијском плану. У Закону о ванпарничном поступку описат ће се критерији за одлучивање, раздобље смјештања у установу, рок за преиспитивање одлуке, хитност поступка и слично. У ту је сврху потребно допунити и Поглавље IX. "Пријелазне и завршне одредбе" на начин да се федерални министар правде обвезе да припреми и упуту у процедуру допуне Закона о ванпарничном поступку у одређеном року. Ово из разлога како би се норме из Нацрта Закона о смјештају у установу социјалне заштите повезале с обезбјеђењем судске одлуке о том смјештају, што и јест био кључни захтјев Пресуде Хаџимејлић и други против Босне и Херцеговине.</p>	<p>основног начела социјалне заштите, предложена законска рјешења суштински поштују основна људска права како особа с душевним, тако и особа с интелектуалним сметњама које, унаточ њиховом стању, имају пуно право одлучити желе ли или не желе бити смјештене у неку од ових установа. Управо с циљем обезбјеђења досљедне примјене наведеног начела, федералним је установама социјалне заштите прописана обавеза обезбјеђења писаног пристанка особе која се упућује на смјештај, односно њезиног законског заступника уколико је кроз поступак судског одлучивања утврђено да особа није способна исказати своју вољу, односно схватити посљедице своје одлуке како би се онемогућила злоупотреба института одузимања пословне способности, те у коначници кршење основних људских права ових особа.</p>
---	---

Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине: Акт број: 08-11-3-962-1/22 од 11. априла 2022. године

Садржај мишљења/приједлога/коментара	Став Предлагача Закона
<p>Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине је истакнуо да је, у складу с одредбама Закона о ревизији институција у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број: 22/06), надлежан за финансијске ревизије, ревизије учинка и друге специфичне ревизије регулиране чл. 13., 14., 17. и 18. Закона. Надлежност, односно оквир дјеловања Уреда за ревизију детаљније је прописан чланом 11. Закона. Такођер, Уред за ревизију истиче да, иако није надлежан за давање мишљења на нацрте закона из било које области, врховне ревизорске институције ипак могу, у складу с Лимском декларацијом о смјерницама за правила ревизије, када је то потребно, парламенту и управи понудити своје експертно мишљење, укључујући и коментаре на нацрте закона и друге финансијске прописе. Притом административне власти носе искључиву одговорност за прихваћање или одбацивање таквих експертних мишљења при чему се не смију антиципирати будући налази ревизије врховне ревизијске институције и нити утјецати на ефективност њене ревизије. Слиједом наведеног, Уред за ревизију се слаже с предложеним текстом Закона који се односи на надлежност Уреда за ревизију по питању ревизије финансијског пословања, која се врши према годишњим плановима ревизије. Уједно подсјећа да је у ранијим годинама извршио финансијску ревизију федералних установа социјалне заштите (Завод Пазарић, Завод Дрин, Завод Баковићи и Установа Љубушки) у којима је констатирана неурједначеност</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметно мишљење које није захтијевало значајније интервенције у пропису, те је уважио приједлог да се овим законом јасније дефинише вођење пословних књига и оквир финансијског извјештавања за федералне установе социјалне заштите. С тим у вези, у складу с мишљењем Федералног министарства финансија, број: 06-02-4-2651-1/22 од 26. априла 2022. године, извршена је допуна члана 69. на начин да је ставом (4) утврђено да федералне установе социјалне заштите воде финансијско пословање, односно финансијско извјештавање и пословне књиге по аналитичком контном плану за буџет и буџетске кориснике Федерације.</p>

<p>у вођењу пословних књига и финансијском извјештавању. Имајући у виду налазе у ревизорским извјештајима и важност проблематике коју регулира Нацрт Закона о установама социјалне заштите Федерације БиХ, те с циљем отклањања недоумица и уједначавања финансијског извјештавања ових установа, Уред за ревизију указује на чињенице које је констатирао током обављања финансијских ревизија федералних установа социјалне заштите.</p> <p>Федералне установе социјалне заштите основане су као јавне установе (не као фондациије или удружења) у власништву Федерације и имају својство правног лица. Од четири ревидиране установе, њих три пословне књиге воде по контном оквиру за привредна друштва и у складу с тиме сачињавају своје финансијске извјештаје, док је једна установа пословне књиге водила по контном оквиру за удружења и у складу с тиме сачињавала своје финансијске извјештаје. Управни одбор ове потоње установе је, након обављене ревизије, донијело акт о промјени контног оквира и примјени контног оквира за привредна друштва од 2020. године. Слиједом наведеног, Уред за ревизију истиче да Нацртом Закона није дефиниран оквир финансијског извјештавања за федералне установе социјалне заштите. Међутим, чланом 69. Нацрта Закона, којим се регулира финансијско пословање федералних установа социјалне заштите, дефинира се, између осталог, и поступање с оствареним вишком прихода над расходима, односно вишком расхода над приходима, па је тако у ставу (5) овога члана утврђено да "вишак расхода над приходима федералне установе социјалне заштите покривају нераспоређеном добити из претходног раздобља, мјерама штедње или обезбјеђењем додатних извора прихода". Имајући у виду наведено, Уред за ревизију скреће позорност на то да се термини "вишак прихода над расходима" и "вишак расхода над приходима" у пословној пракси вежу за буџетске кориснике који књиговодство воде по контном плану за буџет и буџетске кориснике, као и на то да се у Нацрту Закона истовремено користи различита терминологија за исту категорију ("вишак прихода над расходима" / "добит"). С тим у вези, ове установе нису основане ради остваривања добити, те се дјеломично ослањају на јавно финансирање. Такођер, дата им је могућност да, поред бављења основном дјелатношћу, односно пружања услуга због којих су основане, пружају и друге услуге сходно условима за пружање других социјалних услуга, као и да се баве допунском привредном и другим дјелатностима (производња и продаја хране на властитим фармама, производња и продаја одређених производа у властитим радионицама и друго). Имајући у виду наведено, а како би се избјегле недоумице у вези с књиговодством и финансијским извјештавањем федералних установа социјалне заштите, Уред за ревизију сматра да би у постојећем Нацрту Закона требало јасније дефинирати вођење пословних књига и оквир финансијског извјештавања за ове установе.</p>	
<p>Федерално министарство образовања и науке: Акт број: 03-34-1164-1/22 од 14. априла 2022. године</p>	
<p>Садржај мишљења/приједлога/коментара</p>	<p>Став Предлагача Закона</p>
<p>У погледу Нацрта Закона о установама социјалне заштите Федерације Босне и Херцеговине, Федерално министарство образовања и науке истиче да је, с аспекта својих надлежности, сагласно с предметним прописом.</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметно мишљење које није захтијевало даље интервенције у пропису.</p>
<p>Федерална управа за инспекцијске послове Сарајево: Акт број: 01-02-3-01899/2022 од 11. априла 2022. године</p>	
<p>Садржај мишљења/приједлога/коментара</p>	<p>Став Предлагача Закона</p>

<p>У погледу садржаја Закона Федерална управа за инспекцијске послове истиче да је посебну пажњу обратила на одредбе Закона које регулишу слjedeћа питања: садржај инспекцијског надзора (члан 77.), надлежна тијела инспекцијског надзора (члан 78.), инспекцијске надлежности (члан 79.), инспекцијске мјере (члан 80.); усмено рјешење (члан 81.), покретање одговарајућег поступка (члан 82.), те прекршајне одредбе утврђене чл. 83-84. Закона. Опште залажање Федералне управе за инспекцијске послове је да је ово помак у односу на до сада уобичајене начине регулисања одредби о инспекцијском надзору, посебно када је у питању прецизирање врсте и нивоа инспекцијског тијела које ће вршити надзор над примјеном овог прописа. Међутим, утврђене су и одређене мањкавости и нејасноће код предложених одредби које прецизирају надлежности инспекција утврђених за вршење надзора, као и код утврђивања инспекцијских мјера које законодавац утврђује овим Законом, те код прецизирања прекршајних одредби. У том су погледу дате одређене сугестије и коментари приказани у тексту који слиједи.</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметну констатацију која није захтијевала даље интервенције у пропису.</p>
<p>Члан 77. Закона који се односи на садржај инспекцијског надзора је коректан.</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметну констатацију која није захтијевала даље интервенције у пропису.</p>
<p>Члан 78. Закона који дефинира надлежна тијела инспекцијског надзора је коректан.</p>	<p>Предлагач је примио на знање предметну констатацију која није захтијевала даље интервенције у пропису.</p>
<p>Члан 79. који се односи на инспекцијске надлежности садржи одредбе које су прилично опћените и недовољно прецизне. Примјерице, инспектор не може пратити и проучавати обављање основне и допунске дјелатности федералних установа социјалне заштите, него вршити надзор над примјеном те норме. Такођер, неке од одредби су сувишне, те их треба брисати јер су то надлежности које су већ утврђене другим релевантним прописима. Примјерице, надзор над законитошћу рада федералних установа социјалне заштите и стручних радника у обављању њихове регистроване дјелатности треба избацити из текста, јер то јест оно што инспектор ради. Сувишна је и одредба којом се утврђује надзор над провођењем законом прописане обавезе доношења интерних аката, као и над њиховом усклађеношћу с релевантним прописима јер је то суштинска надлежност инспекције рада. На концу, потребно је прецизирати и преформулисати одредбу према којој надлежни инспектори разматрају поднеске правних и физичких лица која се односе на надзор из утврђене надлежности и о подузетим радњама писмено обавјештавају подносиоца.</p>	<p>Примједба је дјелимично уважена, те је предметна одредба формулисана на слjedeћи начин:</p> <p>“(1) Поред послова утврђених Законом о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине, федерални и кантонални инспектори из члана 78. овога закона (у даљем тексту: надлежни федерални и кантонални инспектори) обављају и слjedeће послове:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) врше надзор над обављањем основне и допунске дјелатности за коју су федералне установе социјалне заштите регистроване и подузимају мјере за њено квалитетно обављање; б) надзиру законитост рада федералних установа социјалне заштите и стручних радника у обављању њихове регистроване дјелатности; ц) надзиру провођење законом утврђене обавезе доношења интерних аката, као и њихову усклађеност с релевантним прописима; д) врше надзор над правовременим доношењем програма рада и финансијских планова, као и над правовременим извјештавањем оснивача и Владе Федерације о раду и финансијском пословању; е) разматрају поднеске правних и физичких лица којима се захтијева надзор над федералним установама социјалне заштите, те на основу њихове оправданости и утемељености подузимају адекватне радње о чему писмено обавјештавају подносиоца; ф) подузимају превентивне активности у циљу спречавања наступања штетних посљедица због недостатка и неправилности у провођењу овога закона и прописа донијетих на основу њега”.
<p>Члан 80. којим су утврђене инспекцијске мјере у цијелости би се морао преформулисати. Наиме, предметним су чланом таксативно побројане инспекцијске мјере од тачке а) до тачке х) које су опћените и које би требале бити доведене у везу с конкретном одредбом Закона јер, на начин како су утврђене, нису довољно прецизне. Примјерице, инспекцијска мјера “не испуњавају прописане услове у погледу простора, опреме и кадра” мора се допунити формулацијом “како је то утврђено у члану 22. став (5) Закона” или “Правилником о условима у</p>	<p>Приједлог је дјелимично прихваћен на начин да су поједине одредбе јасније прецизиране при чему исте из номотехничких разлога није било могуће доводити у прецизну корелацију с конкретним члановима из разлога што нека питања тек требају бити регулисана подзаконским актима или су већ уређена неким другим прописима. Уноточ наведеном, Предлагач ипак сматра да су предметне норме довољно прецизне и да поступајућем инспектору остављају довољно простора за подузимање адекватних мјера.</p>

<p>погледу простора, опреме и кадра за чување и примјену лијекова који се употребљавају у федералним установама социјалне заштите" или "како је то утврђено чланом 8. став (4) Закона" и слично. Или инспекцијска мјера "не осигурају квалитетну и потпуну услугу коју пружају" треба се допунити текстом "како је то утврђено чланом (навести члан Закона који прецизно утврђује начин пружања квалитетне и потпуне услуге)".</p>	
<p>Члан 81. којим се утврђује институт издавања усменог рјешења у супротности је са Законом о инспекцијама Федерације БиХ. Наиме, ставом (5) члана 81. Закона утврђен је рок о осам дана за израду писменог отправака рјешења усмено изречене мјере на записник о обављеном инспекцијском надзору, што је у супротности с одредбом члана 124. Закона о инспекцијама Федерације БиХ гдје је утврђен рок од три дана од дана усмено наложене управне мјере.</p>	<p>Примједба је уважена, те је предметни члан усклађен с одредбама Закона о инспекцијама Федерације БиХ.</p>
<p>Члан 82. којим се уређује питање покретања одговарајућег поступка у супротности је са Законом о прекршајима Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број: 63/14) који не регулише рок у којем се има покренути прекршајни поступак, него само утврђује застарне рокове за покретање и вођење прекршајног поступка, како је то утврђено чланом 50. наведеног Закона.</p>	<p>Приједлог није прихваћен из разлога што би се укидањем рока за поступање омогућила злоупотреба института застаре. Имајући у виду чињеницу да је ово <i>lex specialis</i>, Предлагач сматра да постоји основ за предлагање другачијих или јаснијих законских рјешења у погледу предметне материје.</p>
<p>Чланови 83-84. Закона који се односе на прекршајне одредбе, односно новчане казне за федералну установу социјалне заштите, морају се преформулисати. Наиме, код прецизирања прекршаја по којему инспектор има покренути прекршајни поступак, мора се точно навести члан у Закону чија повреда има обиљежје прекршаја. Примјерице одредба: "Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казнит ће се за прекршај федералну установу социјалне заштите уколико буде обављала делатност супротно одредбама овог закона, односно противно рјешењу о испуњавању услова за обављање основне или допунске дјелатности" није довољно прецизна имајући у виду да је формулација "супротно одредбама овог закона" превише опћенита, те би је требало повезати с конкретним чланом Закона којим је то утврђено. Дакле, све би алинеје у дијелу Закона који утврђује прекршајне одредбе требало допунити конкретним чланом из Закона. Као својеврсни водич начина на који би ово питање требало уредити Федерална управа за инспекцијске послове сугерира консултирање законских рјешења садржаних у казним одредбама Закона о унутрашњој трговини Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 40/10 и 79/17).</p>	<p>Приједлог је уважен, те су предметне одредбе формулисане на предложени начин.</p>

VII. ЗАКЉУЧАК

Релевантност и оправданост доношења Закона је неупитна, будући да тренутна законска рјешења не прате основна начела процеса деинституционализације утемељене на заштити основних људских права и најбољег интереса особа којима је потребан овакав вид збрињавања. Такођер, постојећи правни оквири се не подудару са стратешким одређивањем законодавне и извршне власти у Федерацији да настави са својим јавним ангажманом на повећању квалитета живота дјете, особа с инвалидитетом и старих особа, те да кроз досљедну провођење процеса деинституционализације и трансформације установа социјалне заштите осигура услове за пружање подршке корисницима којима је иста неопходна и имплементира међународно утемељено право према којему свака особа има право на живот достојан човјека. Осим тога, овај закон уједно представља и одговор на потребу за системским промјенама које је неопходно провести у области

традиционалног начина институционалне бриге о корисницима. Стога Закон представља одговарајући правни инструмент помоћу којег је једино могуће реализирати основне циљеве предложеног прописа и развијати ефикасан и одржив систем заштите и подршке лицима збринутим у федералне установе социјалне заштите.